

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برنامه درسی

(بازنگری شده)

دوره: کارشناسی

رشته: علوم و مهندسی جنگل

گروه: مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی

مصوب جلسه شماره ۶۱ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۹

کمیسیون برنامه ریزی آموزشی

بسم الله الرحمن الرحيم

عنوان برنامه درسی: کارشناسی علوم و مهندسی جنگل

- ۱) برنامه درسی دوره کارشناسی رشته علوم و مهندسی جنگل در جلسه شماره ۶۱ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۹ کمیسیون برنامه ریزی آموزشی بازنگری و تصویب شد.
- ۲) برنامه درسی دوره کارشناسی رشته علوم و مهندسی جنگل از تاریخ تصویب جایگزین برنامه درسی دوره کارشناسی مهندسی منابع طبیعی - جنگلداری با نه گرایش: ۱- جنگلداری ۲- جنگل شناسی و اکولوژی جنگل ۳- مهندسی جنگل ۴- جنگلداری مناطق خشک ۵- جنگلداری شهری ۶- مدیریت جنگلهای غرب ۷- مدیریت جنگلداری در پارکهای جنگلی ۸- جنگلداری عمومی ۹- مسایل اقتصادی- اجتماعی جنگل، مصوب جلسه شماره ۴۱۴ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۹ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی شد.
- ۳) برنامه درسی فوق الذکر از تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۹ برای تمامی دانشگاه ها و مؤسسه های آموزش عالی و پژوهشی کشور که طبق مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری فعالیت می کنند به مدت پنج سال قابل اجرا است و پس از آن قابل بازنگری است.

عبدالرحیم نوہ ابراهیم

دبير شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

(در اینجا امضاء شده)

فصل اول

مشخصات کلی برنامه درسی دوره کارشناسی رشته علوم و مهندسی جنگل

۱- مقدمه

به منظور تأمین نیروهای کارآمد برای حفاظت، احیاء، بهره‌برداری و توسعه و اداره صحیح جنگل‌ها لازم است افرادی که در این زمینه از کارآیی کافی برخوردار باشند تربیت شوند.

فارغ‌التحصیلان این رشته با استفاده از دانش و اطلاعاتی که کسب می‌نمایند خواهند توانست ثروت‌های طبیعی نهفته در جنگل‌ها را حفظ و جهت تأمین نیازهای مردم با برنامه‌ریزی صحیح و مشارکت در اجرای تحقیقات و آموزش به کار گیرند. هم‌چنین، آن‌ها توانایی لازم برای ایجاد و توسعه جنگل‌ها را طی دوران تحصیل خود به دست خواهند آورد.

۲- تعریف و هدف

علوم و مهندسی جنگل رشته‌ای کاربردی است که با به کارگیری مجموعه‌ای از علوم و فنون باعث شناخت جوامع مختلف جنگلی و آگاهی از کیفیت و کمیت آن‌ها، تربیت، پرورش و بهره‌برداری مستمر از تولیدات جنگل، روش‌های مختلف قطع، استحصال و حمل درختان افکنده و بالاخره حفاظت، احیاء و توسعه مناطق جنگلی به عنوان تولیدکننده ماده اولیه (جوب) می‌شود.

۳- ضرورت و اهمیت

جنگل‌های ایران قسمتی از منابع طبیعی تجدیدشونده کشور می‌باشد که در زمرة انفال عمومی بوده و اداره و برنامه‌ریزی آن‌ها به عهده دولت می‌باشد، لذا باید در بخش دولتی مدیران و برنامه‌ریزان قابلی وجود داشته باشند تا با تهیه طرح‌ها و برنامه‌ریزی صحیح و نظارت بر حسن اجرای آن‌ها، از این منبع لایزال خدادادی به طور صحیح و مستمر بهره‌برداری نموده و از انحطاط و تخریب آن‌ها جلوگیری و در احیاء و توسعه آن‌ها کوشش کنند. لازمه یک چنین برنامه‌هایی تربیت افراد متخصص با بیش و آگاهی در زمینه‌های مختلف علوم و فنون جنگل می‌باشد.

۴- طول دوره و شکل نظام

مطابق ضوابط و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشد.

۵- تعداد واحدهای درسی دوره کارشناسی رشته علوم و مهندسی جنگل

۲۲ واحد	دورس عمومی
۲۱ واحد	دورس پایه
۸۷ واحد	دورس تخصصی
۱۰ واحد	دورس اختیاری
۱۴۰ واحد	جمع

۶- نقش و توانایی فارغ‌التحصیلان

فارغ‌التحصیلان این رشته می‌توانند به عنوان کارشناس (مهندس) متخصص در تهیه طرح‌های جنگل‌داری و سایر طرح‌های مربوط به حفاظت و توسعه جنگل‌ها در سازمان جنگل‌ها و مراتع (وزارت جهاد کشاورزی) و همچنین به عنوان مدیر و مجری طرح‌های جنگل‌داری در حوزه‌آبخیز مناطق جنگلی منشأ خدمت باشند.

فصل دوم

جداول دروس دوره کارشناسی رشته علوم و مهندسی جنگل

الف: دروس عمومی *

ساعت				نام درس	گزارش	
جمع	عملی	نظری	واحد			
۳۲	-	۳۲	۲	اندیشه اسلامی ۱ (مبدا و معاد)	مبانی نظری اسلام	۱
۳۲	-	۳۲	۲	اندیشه اسلامی ۲ (نبوت و امامت)		
۳۲	-	۳۲	۲	انسان در اسلام		
۳۲	-	۳۲	۲	حقوق اجتماعی و سیاسی در اسلام		
۳۲	-	۳۲	۲	فلسفه اخلاق (با تکیه بر مباحث تربیتی)	اخلاق اسلامی	۲
۳۲	-	۳۲	۲	اخلاق اسلامی (مبانی و مفاهیم)		
۳۲	-	۳۲	۲	آینین زندگی (اخلاق کاربردی)		
۳۲	-	۳۲	۲	عرفان عملی اسلامی		
۳۲	-	۳۲	۲	انقلاب اسلامی ایران	انقلاب اسلامی	۳
۳۲	-	۳۲	۲	آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران		
۳۲	-	۳۲	۲	اندیشه سیاسی امام خمینی «ره»		
۳۲	-	۳۲	۲	تاریخ فرهنگ و تمدن اسلامی	تاریخ و تمدن اسلامی	۴
۳۲	-	۳۲	۲	تاریخ تحلیلی صدر اسلام		
۳۲	-	۳۲	۲	تاریخ امامت		
۳۲	-	۳۲	۲	تفسیر موضوعی قرآن	آشنایی با منابع اسلامی	۵
۳۲	-	۳۲	۲	تفسیر موضوعی نهج البلاغه		
۴۸	-	۴۸	۳	زبان فارسی	-	۶
۴۸	-	۴۸	۳	زبان انگلیسی	-	۷
۳۲	۳۲	-	۱	تربیت بدنی ۱	-	۸
۳۲	۳۲	-	۱	تربیت بدنی ۲	-	۹
۳۲	-	۳۲	۲	دانش خانواده و جمعیت	-	۱۰

* دو درس به ارزش ۴ واحد از مجموعه دروس مبانی نظری اسلام

* یک درس به ارزش ۲ واحد از مجموعه دروس اخلاق اسلامی

* یک درس به ارزش ۲ واحد از مجموعه دروس انقلاب اسلامی

* یک درس به ارزش ۲ واحد از مجموعه دروس تاریخ تمدن اسلامی

* یک درس به ارزش ۲ واحد از مجموعه دروس آشنایی با منابع اسلامی

ب: دروس علوم پایه رشته علوم و مهندسی جنگل

پیش‌نیاز	تعداد واحد		تعداد واحد	نام درس	ردیف درس
	نظری	عملی			
-	-	۳	۳	ریاضیات عمومی	۱۲
-	-	۲	۲	فیزیک عمومی	۱۳
-	۱	۱	۲	زمین‌شناسی	۱۴
-	۱	۲	۲	ریخت‌شناسی و رده‌بندی گیاهی	۱۵
-	۱	۲	۲	شیمی عمومی	۱۶
ریاضیات عمومی	۱	۲	۲	آمار	۱۷
-	-	۲	۲	بوم‌شناسی عمومی	۱۸
شیمی عمومی	۱	۲	۲	خاک‌شناسی عمومی	۱۹
	۵	۱۶	۲۱	جمع واحد	

ج: دروس تخصصی رشته علوم و مهندسی جنگل

پیش‌نیاز	تعداد واحد		تعداد واحد	نام درس	ردیف درس
	نظری	عملی			
-	۱	۲	۳	هوای اقلیم‌شناسی	۲۰
ریاضیات عمومی	۱	۲	۳	مساحی و نقشه‌برداری	۲۱
-	۱	۲	۳	مبانی سنجش از دور	۲۲
-	۱	۱	۲	سامانه اطلاعات چگرافیایی	۲۳
هوای اقلیم‌شناسی	۱	۱	۲	هیدرولوژی عمومی	۲۴
-	-	۲	۲	اقتصاد منابع طبیعی	۲۵
-	-	۲	۲	حقوق و قوانین منابع طبیعی	۲۶
-	۱	۲	۳	شناخت منابع طبیعی	۲۷
-	۱	۱	۲	مبانی کارآفرینی	۲۸
-	۱	۲	۳	درخت‌شناسی پهنه برگان	۲۹
-	۱	۲	۳	اندازه‌گیری درختان جنگلی	۳۰
آمار- اندازه‌گیری درختان جنگلی	۱	۲	۳	آماربرداری جنگل	۳۱
طراحی جاده‌های جنگلی	۱	۲	۳	مبانی جنگل‌داری	۳۲
مبانی جنگل‌داری	۱	۲	۳	برنامه‌ریزی و مدیریت جنگل	۳۳
مبانی جنگل‌شناسی	۱	۱	۲	بارگاه‌ها و ذخیره‌گاه‌های جنگلی	۳۴
مساحی و نقشه‌برداری	۱	۲	۳	طراحی جاده‌های جنگلی	۳۵
-	۱	۲	۳	ساخت و نگهداری جاده‌های جنگلی	۳۶
-	۱	۲	۳	بهره‌برداری جنگل	۳۷
بهره‌برداری جنگل	۱	۲	۳	حمل و نقل چوب	۳۸

-	۱	۱	۲	فیزیولوژی درختان جنگلی	۳۹
خاکشناسی عمومی	۱	۲	۳	خاکشناسی جنگل	۴۰
بومشناسی عمومی	۱	۲	۳	بومشناسی جنگل	۴۱
-	۱	۲	۳	مبانی جنگل‌شناسی	۴۲
مبانی جنگل‌شناسی	۱	۲	۳	فنون جنگل‌شناسی	۴۳
-	۱	۱	۲	نهالستان‌های جنگلی	۴۴
نهالستان‌های جنگلی	۱	۱	۲	جنگل‌کاری	۴۵
-	۱	۱	۲	بیماری‌شناسی درختان جنگلی	۴۶
اقتصاد منابع طبیعی	-	۲	۳	اقتصاد جنگل	۴۷
حقوق و قوانین منابع طبیعی	-	۲	۲	مبانی سیاست جنگل	۴۸
-	-	۲	۲	مسایل اجتماعی-اقتصادی جنگل	۴۹
-	۱	۱	۲	ژنتیک و بیوتکنولوژی جنگل	۵۰
-	۲	-	۳	مهارت‌ورزی ۱ (عمومی)	۵۱
-	۲	-	۳	مهارت‌ورزی ۲ (پرورش - تخصصی)	۵۲
-	۱	-	۱	جلسه پژوهش	۵۳
	۲۲	۵۴	۸۷	جمع واحد	

ج: دروس اختیاری رشته علوم و مهندسی جنگل

ردیف درس	نام درس	تعداد واحد			بسیار
		واحد	نظری	عملی	
۵۴	جنگل داری شهری	۲	۲	-	-
۵۵	جنگل داری اجتماعی	۲	۲	-	-
۵۶	گردشگری مناطق طبیعی	۲	۲	-	پارک‌ها و ذخیره‌گاه‌های جنگلی
۵۷	فرآورده‌های غیرچوبی جنگل	۲	۲	-	-
۵۸	نمافزارهای کاربردی علوم جنگل	۲	-	۲	-
۵۹	بوم‌سازگان جنگلی ایران	۲	-	۲	-
۶۰	مبانی تکنولوژی بذور جنگلی	۱	۱	۲	-
۶۱	بیشه‌زراعی	-	۲	۲	-
۶۲	مبانی کشت بافت و ریزاسیدادی درختان جنگلی	۱	۱	۲	-
۶۳	درخت‌شناسی سوزنی برگان	۱	۱	۲	-
۶۴	مبانی جنگل‌شناسی خارج از شمال	۱	۱	۲	-
۶۵	ارزش‌گذاری منابع جنگلی	-	۲	۲	اقتصاد منابع طبیعی
۶۶	قارچ‌شناسی جنگل	۱	۱	۲	-
۶۷	حفظاًت آب و خاک	۱	۱	۲	-
۶۸	علوم کار جنگل	۱	۱	۲	-
۶۹	آشنایی با ماشین‌های جنگل	۱	۱	۲	-
۷۰	ترویج و آموزش منابع طبیعی	-	۲	۲	-
۷۱	شناخت حیات‌وحش جنگل	-	۲	۲	-
۷۲	چوب‌شناسی و صنایع چوب	۱	۱	۲	-
۷۳	درجه‌بندی و حفاظت چوب	۱	۱	۲	بهره‌برداری جنگل
۷۴	آتش‌سوزی در جنگل	۱	۱	۲	-
۷۵	تحلیل سیاست‌های جنگل	-	۲	۲	مبانی سیاست جنگل
۷۶	بوم‌شناسی انسانی	-	۲	۲	-
۷۷	مبانی علوم محیط زیست	-	۲	۲	-
۷۸	زبان تخصصی	-	۲	۲	-

فصل سوم

سرفصل دروس کارشناسی رشته علوم و مهندسی جنگل

عنوان درس به فارسی: ریاضیات عمومی	مقطع: کارشناسی	ردیف درس	نوع درس	دروس پیش نیاز:
عنوان درس به انگلیسی: General mathematics	تعداد واحد: ۳	۱۲	نظری ۳ پایه	ندارد
۴۸	تعداد ساعت:	۰	عملی	
آموزش تکمیلی: دارد □ ندارد × آزمایشگاه □ کارگاه □ سفر علمی □ سمینار □				

هدف: آشنایی دانشجویان با ریاضیات عمومی

سرفصل درس:

نظری: تابع- حد و پیوستگی- نمایش هندسی برخی از توابع مقدماتی- توابع مثلثاتی معکوس- عدد تپری و لگاریتم نپر- تابع لگاریتمی- توابع هذلولی و توابع هذلولی معکوس و نمایش هندسی آن‌ها- مشتق و دیفرانسیل: تعریف مشتق و تعبیر هندسی و مکانیکی آن- قضایا و دستورات مشتق- محاسبه مشتق- توابع لگاریتمی، نمائی، توابع مثلثاتی معکوس، توابع هذلولی و هذلولی معکوس- مشتق توابع پارامتری- مشتق مراتب بالاتر- ارتباط بین مشتق در مختصات قائم و قطبی- دیفرانسیل و کاربرد آن در محاسبات تقریبی- موارد استعمال مشتق: قضیه رول- دستور نموهای محدود- ماکریم و مینیمم توابع یک متغیره- رفع ابهام- دستور نیوتون- محاسبه شعاع انحنای- دیفرانسیل طول قوس- سایر موارد استعمال مشتق در هندسه تحلیلی و مکانیک- فرمول تیلور و ماک لوران- اعداد موهومی: تحریک و عملیات بر روی اعداد موهومی- نمایش هندسی اعداد موهومی- دستور مواور- فرمول اولر- موارد استعمال اعداد موهومی- بردارها: تعاریف- جمع هندسی بردارها- نمایش تحلیلی بردارها- حاصل ضرب داخلی و خارجی دو بردار- ماتریس: تعاریف- معرفی ماتریس‌های صفر، واحد، متقان و ....- جمع دو ماتریس- ضرب دو ماتریس- دترمینان یک ماتریس- رتبه ماتریس- ماتریس عکس- حل دستگاه معادلات خطی و ریشه‌ها و امتدادهای ویره یک ماتریس- فرم‌های درجه دوم- توابع چندمتغیره و مشتق‌ات جزئی: تعریف تابع چندمتغیره و حد و پیوستگی- مشتق‌ات جزئی- دیفرانسیل کامل- موارد استعمال دیفرانسیل در محاسبات تقریبی- مشتق‌ات جزئی مراتب بالاتر- مشتق جزئی در تابع مرکب- مشتق در یک امتداد: موارد استعمال مشتق‌ات جزئی- فرمول تیلور برای تابع دو متغیره (بدون اثبات)- ماکریم و مینیمم در تابع دو متغیره- موارد استعمال مشتق‌ات جزئی در هندسه تحلیلی (معادله خط قائم به یک سطح فضایی؛ معادله صفحه مماس بر یک سطح فضائی؛ معادله صفحه بوسان و ...)- انتگرال نامعین: تعریف- انتگرال برخی از توابع مقدماتی- روش تغییر متغیر- روش جزء به جزء، انتگرال‌ها کسرهای گویا- انتگرال توابع اهم- انتگرال توابع مثلثاتی؛ انتگرال معین: تعریف؛ تعبیر هندسی انتگرال معین- روش‌های تقریبی محاسبه انتگرال معین- انتگرال‌های نامبرده؛ موارد استعمال انتگرال برای محاسبه مساحت طول قوس- حجم اجسام دور گشتوار مانند یک سطح- محاسبه مختصات مرکز نقل یک شکل مسطح به اختصار و بسط توابع به سری تیلور و ماک لوران.

روش ارزیابی:

تحقيق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- 1- Silverman, R.A. 1989. Essential calculus with applications (Dover books on mathematics). Amazon publications, 300 p.
- 2- Silverman, R.A. 2012. Modern calculus and analytic geometry (Dover books on mathematics).Amazon publications, 423 p.

فیزیک عمومی

 دروس پیش نیاز ندارد	نوع درس		ردیف درس ۱۳	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	عنوان درس به فارسی:
	نظری	پایه			فیزیک عمومی
	عملی	*			عنوان درس به انگلیسی: General physic
آموزش تکمیلی: دارد ☐ ندارد ☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐					

هدف: آشنایی دانشجویان با فیزیک عمومی

سرفصل درس:

نظری: اندازه‌گیری کمیت‌های فیزیکی - واحدها - تبدیل واحدها - خطاهای حرکت خطی - قانون اول نیوتون - سرعت - شتاب - حرکت دورانی - گشتاور نیرو - مومنتم - قوانین سیالات ساکن - فشار - فشارستنج‌ها - اصل ارشمیدس - چگالی - چگالی سنج‌ها - کشش سطحی - موئینگی فشار اسمزی - قانون گازها - قانون ماریویت - قانون دالتون - معادله گازهای کامل - دما و گرما - مقیاس‌های مختلف دما - دماستنج‌ها - گرما و تغییر اجسام در اثر گرما - تغییر نقطه جوش در اثر فشار - انتقال گرما، جایگابی، هدایت، تشعشع - گرماستجی - یوتیزاسیون و هدایت الکتریکی در گازها - پدیده فتو الکتریک و تثویر ذرهای نور - یونیزاسیون گازها - نور - منابع مختلف نور - قوانین انعکاس و شکست نور - نورسنجی - کمیت‌های نورسنجی و واحد آن - تقسیم‌بندی امواج الکترومغناطیس از نظر طول موج - اسپکتروسکوپی (طیف‌های پیوسته، خطی و پاند، طیف جذبی) - جذب و تابش اشعه - هسته و رادیواکتیویته طبیعی - اشعه‌های آلفا، بتا و گاما - تبدیلات هسته‌ای رادیو ایزوتوپ‌ها - کاربرد رادیو ایزوتوپ‌ها.

روش ارزیابی:

تحقيق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

۱- پنسون، ه. ۱۳۹۳. فیزیک پایه. ترجمه بهاری، م. بر. انتشارات دانشگاه پیام‌نور، ۳۲۱ ص.

زمین شناسی

 دروس پیش نیاز: ندارد	<table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td style="padding: 2px;">نظری ۱</td><td style="padding: 2px;">پایه</td></tr> <tr> <td style="padding: 2px;">عملی ۱</td><td></td></tr> </table>	نظری ۱	پایه	عملی ۱		نوع درس ۱۴	ردیف درس کارشناسی ۲ تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۸۰	عنوان درس به فارسی: زمین شناسی عنوان درس به انگلیسی: Geology
نظری ۱	پایه							
عملی ۱								
آموزش تکمیلی: دارد × ندارد ☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی (۶۴ ساعت) ☐ سمینار								

هدف: آشنائی با کانی‌ها، سنگ‌ها و رسوبات ایران، آشنائی با پدیده‌های زمین شناسی سطح ایران، بررسی نقش زمین شناسی در وقوع مخاطرات طبیعی از جمله لغزش، زلزله، سیل و بیابان‌زایی

سرفصل درس:

نظری: پیدايش و وضعیت کره زمین در ارتباط با منظومه شمسی- مشخصات کره زمین از سطح تا عمق- کانی شناسی و انواع مهم کانی‌های ایران- بلور شناسی- پلیمرهای سیلیکاته- سنگ‌شناسی و انواع مهم سنگ‌های ایران- بررسی‌های رسوب شناسی- ارزیابی حساسیت مواد زمین‌شناسی به فرسایش و رسوب‌زایی آن‌ها- نقش زمین‌شناسی در تشکیل انواع خاک‌ها پوشش گیاهی (زیست‌بوفتانی)- بررسی‌های سنگ‌شناسی و زمین‌شناسی در طرح‌های مختلف منابع طبیعی- چینه‌شناسی و واحدهای آن (زمان چینه‌شناسی، سنگ چینه‌شناسی)- زمین‌شناسی ایران و زون‌های زمین‌شناسی- زمین‌شناسی ساختهای و تکتونیک (تفییر شکل‌های سطح ایران زمین از نوع چین خوردگی- گل خوردگی، دگرچیبی... در اثر نیروهای درونی و بیرونی- دیاپیرها یا گنبدهای نمکی ایران و تأثیر آن‌ها در تخریب کیفیت منابع طبیعی- نظریه تکتونیک صفحه‌ای- ایزوتاستازی- مخاطرات زمین شناسی از جمله زلزله، لغزش، سیل و بیابان‌زایی و پهنه‌بندی خطرات- نقشه‌های زمین‌شناسی- پدیده‌های زمین‌شناسی در عکس‌های هوایی.

عملی: شناسایی کانی‌ها- شناسایی سنگ‌ها- دانه‌بندی و بررسی ترکیب کانی‌شناسی رسوبات- کاربرد نقشه‌های توپوگرافی در بررسی‌های زمین‌شناسی- کاربرد عکس‌های هوایی در بررسی پدیده‌های زمین‌شناسی و تشخیص سنگ‌ها- استفاده از نقشه‌های زمین‌شناسی- مشخص نمودن حوزه آبخیز در نقشه زمین‌شناسی و تبیه مقاطع زمین‌شناسی.

روش ارزیابی:

تحقیق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌بایی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- 1- Press, F. and Siever, R., 2012, Earth, Freeman and Company, 20P.
- 2- Dougal Dixon, D., 1992, The Practical Geologist: The Introductory Guide to the Basics of Geology and to Collecting and Identifying Rocks, Nature, 160 pages.
- 3- LeConte, J., 1882, Elements of geology, D. Appleton and Co. 635P.

ریخت‌شناسی و رده‌بندی گیاهی

 دروس پیش‌نیاز: ندارد	نوع درس	ردیف درس	قطعه: کارشناسی تعداد واحد: ۳	عنوان درس به فارسی:	
				عنوان درس به انگلیسی:	Vegetation Morphology & Taxonomy
عملی ۱			آموزش تکمیلی: دارد × ندارد		
آزمایشگاه × (۱۶ ساعت) کارگاه □ سفر علمی × (۳۲ ساعت) سمینار □					

هدف: شناخت اندام‌های زایشی و رویشی گیاه و روش‌های رده‌بندی گیاهان

سرفصل درس:

نظری: کلیات- اهمیت و کاربرد گیاه‌شناسی- ریخت‌شناسی اندام‌های رویشی: انواع ریشه- انواع ساقه- انواع برگ- ریخت‌شناسی اندام‌های زایشی: گل- گل آذین و انواع آن- میوه، انواع میوه، دانه- رده‌بندی: تعریف- اصول رده‌بندی گیاهی- انواع رده‌بندی- واحدهای رده‌بندی- اصول نام‌گذاری علمی گیاهان- گیاهان آوندی و عالم گیاهی- پیداوار از ادان- مطالعه تیره‌های گیاهی مختلف پیداوار از ادان شامل بازدانگان (سروها، کاج‌ها، سرخ‌دارها)- اندرا- نهان‌دانگان شامل: تک لپه‌ای‌ها و دو لپه‌ای‌های مهم موجود در قلور ایران.

عملی: شناسایی ماکروسکوپی و میکروسکوپی گیاهان در آزمایشگاه و هرباریوم- بازدید از باغ‌های گیاه‌شناسی و هرbarیوم- آشنایی با نحوه جمع‌آوری و خشک کردن گیاهان و نام‌گذاری آن‌ها و اصول نگهداری نمونه‌های خشک شده گیاهان و نام‌گذاری آن‌ها.

روش ارزیابی:

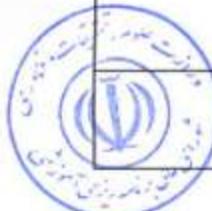
تحقيق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- ۱- مقلفریان، و. ۱۳۷۳. رده‌بندی گیاهی. نشر دانش امروز، ۲۰۹ ص.
- ۲- آذرنیوتند، حسین، ۱۳۹۲ ریخت‌شناسی و رده‌بندی گیاهی، نشریه آموزشی دانشگاه منابع طبیعی.
- ۳- شاحواری، سیستماتیک گیاهی، ۱۳۹۱، انتشارات دانشگاه ابوعلی سینا

شیمی عمومی

دروس پیش نیاز: ندارد	نوع درس		ردیف درس ۱۶	قطعه: کارشناسی تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۶۴	عنوان درس به فارسی: شیمی عمومی
	نظری ۲	پایه			عنوان درس به انگلیسی: General chemistry
	آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد ☐ آزمایشگاه × (۳۲ ساعت) کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐				

هدف: آشنایی دانشجویان با شیمی عمومی

سرفصل درس:

نظری: اصول مقدماتی شیمی (تعريف و اهمیت- ماده و انرژی- جسم و خواص فیزیکی و شیمیایی آن- عناصر و ترکیبات شیمیایی به اختصار- واحدهای اندازه‌گیری در شیمی)- ساختمان اتمی و خواص جدول مندلیف (الکترون- بروتون- نوترون- هسته با آرایش الکترونی و مدارهای الکتریکی- قانون جدول مندلیف- انرژی یونی- سطوح انرژی- الکتروشیمی به اختصار)- پیوندهای شیمیایی به اختصار- سینتیک شیمیایی و معادلات شیمیایی به اختصار (وزن اتمی- فرمول شیمیایی- معادلات شیمیایی- رابطه وزنی در معادلات شیمیایی- واکنش‌های اکسیداسیون و احیا؛ وزن کووالانسی)- گازها- مایعات- جامدات- تعادل‌های شیمیایی- ترکیبات شیمیایی (اسید، باز، خنثی، اکسیدها، اجسام آمفوتر، تمک‌ها)- محلول‌ها و الکترولیت‌ها.

عملی: بررسی‌های آزمایشگاهی برخی مطالب ارائه شده در بخش تئوری

روش ارزیابی:

تحقيق (پروژه)	آزمون نهایی	میان‌ترم	ارزش‌یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- ۱- مورتیمر، ج. ۱۳۹۲. شیمی عمومی. ترجمه باوری، ع. نشر علوم دانشگاهی. ۴۰۰ ص.

آمار

دروس پیش‌نیاز: ریاضیات عمومی	نوع درس		ردیف درس ۱۷	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۶۴	عنوان درس به فارسی: آمار عنوان درس به انگلیسی: Statistics
	نظری ۲	پایه			
آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد ☐ آزمایشگاه ☒ (۳۲ ساعت) کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐					

هدف: آشنایی دانشجویان با کاربرد روش‌های آماری در تحقیقات منابع طبیعی

سرفصل درس:

نظری: جایگاه آمار در پژوهش‌های منابع طبیعی - مروری بر تعاریف آماری (جامعه، نمونه، متغیر و ...) - طبقه‌بندی داده‌ها و جدول فراوانی - تماش داده‌های آماری - شاخص‌های تمایل مرکزی و پراکندگی - برآورد و حدود اعتماد - نمونه‌برداری و اصول آن - آشنایی با توزیع‌های احتمالاتی (دوچمدهای، پواسون، نرمال و ...) - آزمون فرض آماری و مراحل آن - آزمون t - تجزیه واریانس - روش‌های مقایسه میانگین‌ها - تجزیه همبستگی و رگرسیون - آشنایی با روش‌های غیر پارامتری.

عملی: آشنایی با تحویله استفاده از برخی نرم‌افزارهای رایانه‌ای جهت حل مسائل آماری با تکیه بر مثال‌های کاربردی در زمینه پژوهش‌های منابع طبیعی.

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان توم	آزمون نهایی	تحقيق (پروژه)
+	+	+	-

منابع:

- ۱- همتا محمد رضا و محمدعلی زارع چاهوکی، ۱۳۹۰. اصول آمار در علوم منابع طبیعی. انتشارات دانشگاه تهران، چاپ سوم، ۳۰۰ ص.
- ۲- زارع چاهوکی محمدعلی، ۱۳۹۲. تجزیه و تحلیل داده‌ها در پژوهش‌های منابع طبیعی. انتشارات جهاد دانشگاهی، چاپ دوم، ۳۱۰ ص.
- 3- Zare J.H., 2010. Bio-statistical analysis. Prentic-Hall, 5th edition, 947 p.
- 4- Manly B.F.J., 2000. Statistics for Environmental Science and Management. Chapman & Hall/CRC press, 326 p.

بوم‌شناسی عمومی

دروس پیش‌نیاز: ندارد	نوع درس		ردیف درس ۱۸	قطعه: کارشناسی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	عنوان درس به فارسی: بوم‌شناسی عمومی
	نظری ۲	پایه			عنوان درس به انگلیسی: General ecology
آموزش تکمیلی: دارد □ ندارد × آزمایشگاه □ کارگاه □ سفر علمی □ سمینار □					

هدف: آشنایی با اصول و مفاهیم کلی بوم‌شناسی، بوم‌شناسی و ارتباط آن با سایر علوم، انواع مطالعات اکولوژیک.

سرفصل درس:

نظیری: اکوسیستم- مفاهیم- اجزاء- طبقه‌بندی- فرایندها- انتقال ماده و انرژی در سیستم‌های اکولوژیک- هرم‌های اکولوژیک- شبکه‌های غذایی- چرخه‌های آب- کربن- ازت- فسفر- انتقال انرژی- کارابی‌های اکولوژیکی- جمعیت و روابط متقابل موجودات- مفهوم جمعیت- مفهوم جامعه- کنش‌های مشترک- رقابت- طعمه‌خواری- بیماری‌ها و انگل‌ها- همزیستی- همسفرگی- بیوم‌ها- توندرا- تایگا- جنگل‌های حاره‌ای- جنگل‌های خشک- کوهستان- علفزار- ساوان- استپ- بیابان- جوامع دریابی جوامع آب‌های شیرین.

روش ارزیابی:

تحقيق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- اردکانی، محمد رضا، ۱۳۸۵، اکولوژی، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ هفتم، ۳۴۰ ص.
- میمندی نژاد، م.ج، ۱۳۷۷، شالوده بوم‌شناسی (ترجمه)، انتشارات دانشگاه تهران، ۸۰۸ صفحه.
- آذرنیوند، حسین و آرش ملکیان (ترجمه)، ۱۳۸۸، بوم‌شناسی مناطق بیابانی، انتشارات دانشگاه تهران، چاپ اول، ۳۵۲ ص.
- آذرنیوند، حسین و محمدعلى زارع چاهوکي، ۱۳۹۴، بوم‌شناسی مرتع، انتشارات دانشگاه تهران.

خاک‌شناسی عمومی

دروس پیش‌نیاز: 	نوع درس نظری ۲ عملی ۱	ردیف درس ۱۹ پایه	قطعه: کارشناسی تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۶۴	عنوان درس به فارسی: خاک‌شناسی عمومی
				عنوان درس به انگلیسی: General soil sciences

آموزش تكمیلی: دارد ندارد
آزمایشگاه (۲۲ ساعت) کارگاه سفر علمی سمینار

هدف: شناخت خاک به عنوان بستر حیات، ویژگی‌های خاک‌ها، شناخت خاک‌های مشکل‌دار و راه‌کارهای اصلاح آن‌ها، شناخت تخریب خاک و فرسایش و روش‌های مقابله با آن.

سرفصل درس

نظیری: معرفی منابع علمی مورد استفاده و توضیح مختصری راجع به اهمیت درس - کلیاتی راجع به خاک‌شناسی (عناصر متخلکه خاک - تحول پذیری خاک - عوامل موثر در رشد گیاه) - عوامل خاک‌سازی - بافت خاک - ساختمان خاک - اشكال مختلف آن - وزن مخصوص خاک - تهیه خاک و ارتباط آن با رشد گیاه و سایر موجودات زنده خاک - اتصاف - رنگ خاک و رابطه آب و خاک - نقش فیزیک خاک در مدیریت خاک‌ها - آهک و گچ خاک و ارتباط آن با گیاهان با تشریح پروفیل و راه‌های مطالعات خاک در عرصه - فرم‌های مختلف عناصر خاک و معرفی پدیده تبادل کاتیونی در خاک - pH خاک - عناصر تغذیه‌ای خاک (عناصر ماکرو) - عناصر تغذیه‌ای خاک (عناصر میکرو) - شوری - قلیانیت - تعاریف مربوط و راه‌های اصلاح آین پدیده و خاک - ارگانیزم‌های خاک (میکرو و ماکرو ارگانیزم‌ها) و نقش آن در تجزیه خاک - مواد آلی خاک - رابطه عملیات زراعی انسان و فعالیت بیولوژی خاک - نتیجه تجزیه مواد آلی - طبقه‌بندی خاک‌ها (درصد رده و زیر رده) - فرسایش خاک (آلی و بادی).

عملی: ۱۰ جلسه آزمایشگاه با اندازه‌گیری آیتم‌های بافت - آهک - ماده آلی - نیتروژن - فسفر - پتاسیم - کلر - گچ - اسیدیته (pH) - شوری - وزن مخصوص ظاهری - وزن مخصوص حقیقی - ظرفیت زراعی - نقطه پزمردگی - بازدید صحرایی و تشریح پروفیل خاک در طول یک روز.

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقيق (پروژه)
+	+	+	-

منابع:

۱. جعفری، محمد و سردمیان، فریدون، ۱۳۸۷. مبانی خاک‌شناسی و رده‌بندی خاک، انتشارات دانشگاه تهران، ۷۸۸ ص.
۲. جعفری حقیقی، مجتبی، ۱۳۸۲. روش‌های تجزیه خاک (نمونه‌برداری و تجزیه‌های مهم فیزیکی و شیمیابی)، انتشارات ندای صحي، ۲۳۶ ص.

هوا و اقلیم‌شناسی

عنوان درس به فارسی: هوا و اقلیم‌شناسی	عنوان درس به انگلیسی: Weather and climatology
دروس پیش‌نیاز:	نوع درس
ندارد	رده درس
	نظری ۲
	تخصصی
	عملی ۱
آموزش تكميلي: دارد ☒ ندارد ☐	رده درس
آزمایشگاه ☐ (۱۶ ساعت) کارگاه ☐ سفر علمی ☒ (۳۲ ساعت) سمینار ☐	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۸۰

هدف: آشنایی دانشجویان با مباحث نظری و پایه‌ای مرتبط با هوا و اقلیم
سرفصل درس:

نظری: ماهیت اتمسفر و برسی لایه‌های آن- تعریف هواشناسی و اقلیم‌شناسی- معرفی پدیده‌های جوا و عوامل موثر بر آن‌ها شامل: فشار هوا (تعريف، واحدهای اندازه‌گیری، عوامل موثر بر تغییرات فشار هوا، خطوط ایزو بار و تهیه نقشه‌های هم فشار، سیکلن- آنتی سیکلن و بادهای محلی)- شعشع (معرفی طیف خورشیدی و واحدهای اندازه‌گیری آن)- دمای هوا (معاهیم دما و گرما، واحدهای اندازه‌گیری، رژیم دما، نرمال‌های دمایی، تقسیمات حرارتی اتمسفر، هوای پایدار و ناپایدار دمای خاک)- رطوبت هوا (مفاهیم، پارامترهای سنجش رطوبت، تغییرات شباهروزی رطوبت)- باد (معرفی تیروهای گرادیان، کوریولیس و مالشی، تحلیل سرعت و جهت باد)- طبقه‌بندی اقلیمی (دومارتین اصلاح شده، آمیزه)- گرمایش زمین و عوامل موثر بر آن- معرفی پدیده‌های النتو و لاتينا و اثرات بلند مدت آن.

عملی: معرفی عملکرد دستگاه‌های اندازه‌گیری پدیده‌های جوی (فارس، دما، بارندگی، تبخیر، باد)- آنالیز نوارهای دستگاه‌های ثبات (نگاره‌های بارندگی، تابش، دما و باد)، انجام یک پیروزه اقلیم‌شناسی منطقه‌ای.

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان قرم	آزمون نهایی	تحقيق (پیروزه)
+	+	+	+

منابع:

- علیزاده، ا.، کمالی، غ.، موسوی، ف.، موسوی پایگی، م. ۱۳۸۷. هوا و اقلیم شناسی، ۳۸۱ ص.
- مهدوی، م. ۱۳۸۴. هیدرولوژی کاربردی. جلد ۱، ۳۴۲ ص.
- علیزاده، ا. ۱۳۸۷. اصول هیدرولوژی کاربردی. ۸۱۱ ص.

مساحی و نقشه‌برداری

دروس پیش‌نیاز: ریاضیات عمومی	نوع درس <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td style="padding: 2px;">نظری ۲</td><td style="padding: 2px;">تخصصی</td></tr> <tr> <td style="padding: 2px;">عملی ۱</td><td></td></tr> </table>	نظری ۲	تخصصی	عملی ۱		ردیف درس ۲۱	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۶۴	عنوان درس به فارسی: مساحی و نقشه‌برداری عنوان درس به انگلیسی: Geodesy and mapping
نظری ۲	تخصصی							
عملی ۱								
	☒ آموزش تکمیلی: دارد ☐ ندارد	☒ آزمایشگاه (۲۲ ساعت) ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار						

هدف: آشنایی دانشجویان با روش‌های نقشه‌برداری و مساحی در منابع طبیعی

سرفصل درس:

نظری: مقدمه نقشه‌برداری - سطوح مبنای - اندازه‌گیری و پیاده کردن امتدادهای مستقیم - وسایل اندازه‌گیری - برداشت سطح زمین - تهیه پلان محاسبه مساحت‌ها به روش‌های مختلف - انواع دستگاه‌های ترازیابی - طرز انجام ترازیابی - ترازیابی ساده - برداشت و ترسیم نیمرخ‌های طولی و عرضی - ترازیابی سطح (شبکه‌ای) - تهیه پلان ارتفاعی - اندازه‌گیری زاویه افقی و قائم - جهت خطوط زوایا - بیرینگ - آزمیوت - زاویه انحراف - اندازه‌گیری طول به طریقه اپتیکی - اندازه‌گیری و رسم پلیگون - برداشت تاکنومتری تهیه پلان - منحنی‌های تراز - قوس‌های ساده افقی - آشنایی با نرم افزارهای مرتبط.

عملی: آشنایی با وسائل نقشه‌برداری - پیاده کردن و اندازه‌گیری امتدادهای مستقیم با موانع زمینی - برداشت به وسیله نوار اندازه-گیری و گونیای منشوری - محاسبه مساحت به روش‌های مختلف - ترازیابی برداشت نیمرخ‌های طولی و عرضی - ترازیابی شبکه‌ای - برداشت پلیگون تاکنومتری - پیاده کردن قوس‌های الفی با استفاده از روش زاویه انحراف.

روش ارزیابی:

تحقیق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌یابی مستمر
+	+	+	+

منابع:

- ۱- ذوالفاری، م. ۱۳۸۴. نقشه‌برداری. انتشارات دانشگاه صنعتی امیر کبیر، ۶۲۴ ص.
- ۲- نوبخت، ش. ۱۳۸۱. نقشه‌برداری. شماره ۱۱۴، انتشارات دانشگاه علم و صنعت ایران، ۴۶۴ ص.
- ۳- دیانت خواه، م. ۱۳۸۹. نقشه‌برداری مهندسی. انتشارات دانشگاه صنعتی اصفهان، ۴۹۴ ص.

مبانی سنجش از دور

نیاز پیش‌نیاز دروس:	نیاز دارد	نوع درس	ردیف درس	قطعه: کارشناسی تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۶۴	عنوان درس به فارسی: مبانی سنجش از دور
		نظری ۲	تخصصی		عنوان درس به انگلیسی: Principle of remote sensing
آموزش تکمیلی: دارد × ندارد					آزمایشگاه × (۳۲ ساعت) کارگاه □ سفر علمی □ سمینار □

هدف: آشنایی مقدماتی دانشجویان با مفاهیم پایه و اصول کلی سنجش از دور هواپی و سنجش از دور ماهواره‌ای و کاربردهای کلی آن در رشته جنگل سرفصل درس:

نظیری: مقدمه (اهمیت و اهداف)- مبانی دور سنجی- انرژی الکترومغناطیسی- چگونگی بازتاب گیاه، خاک و آب- انواع اسکرها و سامانه‌های سنجش از دوری- سامانه‌های فعل و غیرفعال- سنجش از دور اپتیکی، حرارتی، راداری، لیزری- دوربین‌های هوایی رقومی- ویژگی‌های تصاویر طیفی ماهواره‌ای- انواع توان تفکیک- ماهواره‌های متداول در منابع طبیعی (لنست، اسپات، NOAA....)- روش‌های بارزسازی و واضح‌سازی تصاویر- اصول تغییر و تفسیر تصاویر ماهواره‌ای- عوامل موثر در تعبیر و تفسیر- روش‌های تجزیه و تحلیل تصاویر شامل تفسیر چشمی، طبقه‌بندی رقومی و تلفیقی- آشنایی با عکس هوایی- تهیه عکس هوایی، بر جسته بینی، پیدا شده جا به جایی- مقیاس عکس هوایی- فتواندکس و فتومولاریک- اصول تفسیر عکس های هوایی- برآورد فاصله و مساحت- اندازه گیری ارتفاع- کاربرد عکس‌های هوایی در جنگل و مرتع- آبخیز و محیط زیست.

عملی: آشنایی با یک نرم افزار سنجش از دور (ENVI, IDRISI, PciGeomatica, ILWIS, ERDAS)- آشنایی با تصاویر و خصوصیات آنها در نرم افزار- مقایسه تصاویر ماهواره‌های با قدرت تفکیک مکانی، طیفی و رادیومتری متفاوت- تهیه تصاویر رنگی واقعی و کاذب- پیشود کنتراست تصاویر- تفسیر بصری و رقومی تصاویر- آشنایی با عکس‌های هوایی- روش‌های تعیین و اندازه گیری مقیاس در عکس- بر جسته بینی با استریوسکوپ‌های جیبی و آینه‌ای- اندازه گیری ارتفاع پیدا شده‌ها در روی عکس- اندازه گیری پارالاکس- تهیه نقشه یال و دره‌ها- تفسیر و تهیه نقشه برخی ویژگی‌های ساختاری و ترکیب گونه‌های و تیپ‌های جنگل بر روی عکس.

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان نرم	آزمون نهایی	تحقيق (پروژه)
+	+	+	-

منابع:

۱- زیری، م. دالکی. ۱۳۹۲. اصول تفسیر عکس هوایی. انتشارات دانشگاه تهران. ۳۴۰ ص.

سامانه اطلاعات جغرافیایی

 دروس پیش نیاز: ندارد	نوع درس <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 2px;">نظری ۱</td><td style="padding: 2px;">تخصصی</td></tr> <tr> <td style="padding: 2px;">عملی ۱</td><td></td></tr> </table>	نظری ۱	تخصصی	عملی ۱		ردیف درس ۲۳	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۴۸	عنوان درس به فارسی: سامانه اطلاعات جغرافیایی
نظری ۱	تخصصی							
عملی ۱								
عنوان درس به انگلیسی: Geographical information system								

هدف: آشنایی دانشجویان با مبانی سیستم اطلاعات جغرافیایی (مکانی) به عنوان ابزار تحلیل مکانی و ایجاد پایگاه داده‌های مکانی برای کاربردهای مرتبط با علوم جنگل

سرفصل درس:

نظری: تعاریف سامانه اطلاعات مکانی و تاریخچه آن- ارکان و مولفه‌های یک سامانه اطلاعات مکانی- زیربخش‌های سامانه‌های اطلاعات جغرافیایی- منابع جمع‌آوری داده‌های سامانه‌های اطلاعات جغرافیایی- سیستم‌های مختصات جهانی و پروژکسیون نقشه، ورود اطلاعات به یک سامانه و بررسی کیفیت و تصحیح داده‌ها- آشنایی با GPS و کاربرد آن- ساختار داده در سامانه‌های اطلاعات مکانی و تبدیل آن‌ها- تصحیح هندسی و مختصات دار کردن نقشه، مدیریت و ایجاد پایگاه اطلاعات مکانی (DBMs)- ویرایش و دست‌کاری داده‌ها- مبانی تجزیه و تحلیل داده‌ها و استخراج داده‌ها- معرفی کلی انواع تجزیه و تحلیل‌های مکانی و توصیفی- توابع جستجو و پرسش- عملیات حسابی و منطقی در سامانه‌های اطلاعات جغرافیایی- تهیه مدل رقومی زمین (DEM) و اجزای استخراجی آن- آشنایی با توابع اصلی و پرکاربرد مانند تعیین مساحت- روی‌هم‌گذاری- تعیین فاصله- بافر- طبقه‌بندی- محاسبات روی نقشه- تهیه نقشه خروجی (Layout)

عملی: آشنایی با محیط نرم افزار ArcGIS، آشنایی با انواع داده‌ها- برداشت داده‌های مکانی با GPS. انتقال داده‌های GPS به سیستم اطلاعات جغرافیایی- برداشت و انتقال داده‌های مکانی در سامانه Earth Google، تبدیل داده‌ها- ورود اطلاعات و زمین مرجع سازی داده‌های تصویری- تصحیح داده‌ها- طراحی ایجاد پایگاه اطلاعاتی نمونه- انجام عملیات پرسشی در پایگاه- انجام عملیات مکانی، حسابی و منطقی در سامانه اطلاعات جغرافیایی نمونه- تهیه مدل رقومی زمین و تهیه نقشه‌های شب، جهت و ارتفاع- انجام یک پروژه کوچک GIS- خروجی اطلاعات و تهیه نقشه با اصول کارت‌گرافی

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان نرم	آزمون نهایی	تحقيق (پروژه)
+	+	-	-

منابع:

- درویش صفت، ع. پیرباوقار، م. ۱۳۹۱. سامانه اطلاعات جغرافیایی کاربردی. انتشارات جهاد دانشگاهی، ۲۴۸ ص.

هیدرولوژی عمومی

دروس پیش نیاز: هوا و اقلیم‌شناسی	نوع درس		ردیف درس ۲۴	قطعه: کارشناسی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۸۰	عنوان درس به فارسی: هیدرولوژی عمومی
	نظری ۱	تخصصی			عنوان درس به انگلیسی: General hydrology
آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد ☐					آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☒ (۶۴ ساعت) سینیمار ☐

هدف: آشنایی دانشجویان با مفاهیم و اجزای بیلان آبی و شیوه‌های اندازه‌گیری پارامترهای هیدرولوژیک

سرفصل درس:

نظری: تعریف و تاریخچه- گردش آب- بررسی فاکتورهای مؤثر در گردش آب، انواع بارش- بارندگی و طرز اندازه‌گیری آن- تجزیه و تحلیل آمار بارندگی- محاسبه بارندگی متوسط یک منطقه با استفاده از روش‌های میانگین و همباران و تبسن، منحنی های مدت- مدت و فراوانی- تبخر و تعرق و عوامل مؤثر در آن‌ها- نفوذ پذیری- محاسبه بیلان آبی- اندازه‌گیری آب‌های سطحی- روش‌های قلوتور و شیمیابی و ایستگاه‌های اندازه‌گیری مجهز به لیمنیگراف، مولینه فرمول‌های تجربی محاسبه هرزاپ‌ها.

عملی: حل مسائل- محاسبه بارندگی متوسط یک منطقه- طرز کار با دستگاه‌های مختلف اندازه‌گیری دبی- بازدید از ایستگاه‌های اندازه‌گیری هیدرومتری- اندازه‌گیری نفوذپذیری آب.

روش ارزیابی:

تحقیق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

۱- مهدوی، م. هیدرولوژی عمومی. انتشارات دانشگاه تهران. ۴۴۲ ص.

اقتصاد منابع طبیعی

دروس پیش‌نیاز: 	ندارد	نوع درس		رده‌ف درس ۲۵	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	عنوان درس به فارسی: اقتصاد منابع طبیعی
		نظری ۲	تخصصی			عنوان درس به انگلیسی: Economics of natural resources
آموزش تکمیلی: دارد ☐ ندارد ☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ پیتمیسار ☐						

هدف: آشنایی دانشجویان با ادبیات پایه اقتصاد و کاربرد اقتصاد عمومی (تولید، توزیع و مصرف) در حوزه منابع طبیعی
سرفصل درس:

نظری: مفاهیم پایه اقتصاد، ارتباط منابع طبیعی با سیستم اقتصادی، مقدمه‌ای بر اقتصاد اکولوژیک- نظریات اقتصاددانان مدرن درباره اقتصاد منابع طبیعی، منابع اقتصادی، عرضه و تقاضا، تابع تولید هزینه‌های تولید- تولید ناخالص و خالص ملی، اقتصاد و حفاظت از منابع طبیعی- منابع طبیعی و اسلام- انفال- ارزش اقتصادی جنگل‌های ایران- هدف از بهره‌برداری از جنگل‌ها- عرضه چوب و تقاضای آن و قیمت بازار- هزینه‌های تولید چوب و عوامل مؤثر آن- محاسبات اقتصادی بهره‌برداری در جنگل- ارزش اقتصادی مرانع ایران- هدف از بهره‌برداری از مرانع- عرضه و تقاضای علوقه- هزینه‌های تولید و عوامل مؤثر بر آن- محاسبات اقتصادی بهره‌برداری از مرانع- برنامه ریزی اقتصادی چرای دام- ارزش اقتصادی آب و قیمت آب در ایران، ارزش‌های اقتصادی در مناطق بیابانی- اقتصاد زمین- ارزش اقتصادی آبیزان و بهره‌برداری اقتصادی از آب‌ها و آبیزان- بهره‌برداری اقتصادی از حیات وحش و نقش و اهمیت آن‌ها- اقتصاد اکوتوریسم.

روش ارزیابی:

تحقيق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- ۱- حشمت الواقعین، مهدی، ۱۳۹۲. ارزش گذاری اقتصادی جنگل (منابع طبیعی)، سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی.
- ۲- خوش اخلاق، رحمان، ۱۳۷۸. اقتصاد منابع طبیعی، انتشارات جهاد دانشگاهی واحد اصفهان.
- ۳- دهقانیان، سیاوش و فرج زاده، زکریا، ۱۳۸۵. اقتصاد محیط زیست، انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد.
- 4- Tietenberg, T. and Lewis, L. 2011. Environmental & Natural Resources Economics, Prentice Hall Publisher.

حقوق و قوانین منابع طبیعی

عنوان درس به فارسی: حقوق و قوانین منابع طبیعی	عنوان درس به انگلیسی: Laws and natural resources rules
دروس پیش‌نیاز: ندارد	نوع درس نظری ۲ عملی *
ردیف درس ۲۶	قطعه: کارشناسی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲
آموزش تکمیلی: دارد □ ندارد × آزمایشگاه □ کارگاه □ سفر علمی □ سمینار □	

هدف: آشنایی دانشجویان با حقوق و قوانین منابع طبیعی

سرفصل درس:

نظری: بخش اول: حقوق، مقدمه: اصطلاحات حقوقی- حاکمیت دولت و نقش آن‌ها- مبنا و هدف علم حقوق- قاعده حقوقی، تقسیمات علم حقوق- عرف و قانون- اجرای حقوق، بخش دوم: قوانین منابع طبیعی (جنگل و مرتع): تعریف قانون، زمین و منابع طبیعی در فقه اسلامی- تاریخچه قانون گذاری جنگل و مرتع- مبانی قوانین موجود- تشکیلات، مالکیت- فرق قانون و مصوبات دولت، وظایف حاکمیتی، حفاظت، ممیزی- بهره‌برداری احیاء و توسعه- تحول قوانین و آینده‌نگری- قانون بین‌المللی در رابطه با منابع طبیعی تجدیدشونده.

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقيق (پروژه)
+	+	+	-

منابع:

۱- شامخی، ت. ۱۳۹۰. قوانین و مدیریت منابع طبیعی. انتشارات دانشگاه تهران. ۴۷۶ ص.

شناخت منابع طبیعی

دروس پیش‌نیاز: ندارد	نوع درس		رده‌ف درس ۲۷	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۹۶	عنوان درس به فارسی: شناخت منابع طبیعی
	نظری ۲	تخصصی عملی ۱			عنوان درس به انگلیسی: General information on natural resources
آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد ☐					آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☒ (۶۴ ساعت) سمتوار ☐

هدف: آشنایی دانشجویان رشته علوم و مهندسی جنگل با منابع موجود در طبیعت، اهمیت و جایگاه منابع طبیعی، مدیریت بهره‌برداری از منابع طبیعی و حفاظت از آن.

سرفصل درس:

نظري: تعریف منابع طبیعی- تفاوت بین ذخایر طبیعی و منابع طبیعی- ویژگی‌های منابع طبیعی تجدید شونده- تقسیم پندي ا نوع منابع طبیعی تجدید شونده - اهمیت شناخت منابع طبیعی تجدید شونده و نقش آن در زندگی انسان- احیا و بهره‌برداری از منابع طبیعی- آشنایی با منابع طبیعی غیر جاندار (آب، خاک و هوای مرتع و انواع آن- وسعت و پراکنش انواع مرتع- اهمیت مرتع از جنبه‌های مختلف- مرتع ایران و جهان- بهره‌برداران مرتع- مفهوم حوزه ابخیز و ابخیزداری- کنترل فرسایش در حوزه‌های ابخیز- بیان و انواع آن، جنگلهای تعریف و ویژگیها- اهمیت جنگلهای و نقش آن در زندگی انسان- وسعت و پراکنش جنگلهای ایران و جهان- جنگل‌کاری و اهمیت آن در ایران- پارک‌های جنگلی و دست کاشت- چوب و فراورده‌های آن، منابع طبیعی جانوری- حیات وحش و اهمیت آن در زندگی بشر- مناطق حفاظت شده و پارک‌های ملی- محیط زیست طبیعی و اهمیت حفاظت از آن- آلودگی‌های محیط زیست، آبزیان و نقش آن در زندگی انسان- منابع مولد آبزیان ایران- آبزیان عده ایران.

عملی: بازدید از مرتع- بازدید از فعالیت‌های ابخیزداری- بازدید از مناطق حفاظت شده- بازدید از جنگل و طرح‌های آن- بازدید از مراکز پرورش آبزیان

روش ارزیابی:

تحقیق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

۱. برخوردار وزیری، بتفشه، ۱۳۹۳. شناخت محیط زیست. انتشارات پیام نور.
۲. فتابی، ابراهیم، ۱۳۹۰. شناخت منابع طبیعی و محیط زیست. انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی.
۳. محسنی ساروی، محسن، ۱۳۸۶. عملیات مدیریت منابع طبیعی. انتشارات دانشگاه تهران.
۴. مقدم، محمدرضا، ۱۳۸۸. مرتع و مرتعداری. انتشارات دانشگاه تهران.
۵. وتوقی، غلامرضا و بهزاد مشجی، ۱۳۸۸. ماهیان آب شیرین. انتشارات دانشگاه تهران.

مبانی کارآفرینی

دروس پیش نیاز: 	ندارد	نوع درس	رده ف درس ۲۸	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۸۰	عنوان درس به فارسی: مبانی کارآفرینی
		نظری ۱ عملی ۱			عنوان درس به انگلیسی: Fundamentals of Entrepreneurship
آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☒ (۶۴ ساعت) سמינار ☐					

هدف: آشناسازی دانشجویان با زمینه ها و فرصت ها، مبانی رفتاری و فرآیندی کسب و کارآفرینی در رشته خود و برانگیزش و جهت دهنی آن ها در این مسیر

سرفصل درس:

نظري: مفهوم کارآفریني و کسب و کار- اهميت و نقش کارآفریني- مشخصات رفتاری کارآفرینان- انواع کارآفریني و کسب و کار- فرآيند و مراحل کارآفریني و توسعه کسب و کار- تحليل محبيت کسب و کار- فرصت هاي کارآفریني در کشاورزی و منابع طبیعي- شناسایي- ارزیابی امکان سنجی و انتخاب ایده کارآفریني و تدوین طرح کسب و کار همراه با طراحی جداول و محاسبات طرح کسب و کار با نرم افزار- رویدهای اداری- قوانین و مقررات مرتبط با ثبت و اداره کسب و کارها (معرفی قوانین کار و تأمین اجتماعی- مقررات بانکی، تجاري و گمرکی- قوانین و مقررات پیدا شتی- ایمنی- محیط زیست- منابع طبیعي و سایر قوانین- انواع عقود اسلامی)- مدیریت مالی کسب و کارها (تامین سرمایه اولیه و سرمایه گذاری مخاطره پذیر)- مدیریت منابع انسانی در کسب و کارها- تحليل بازار و مدیریت بازاریابی شامل فروش و تبلیغات و برندسازی- مدیریت ریسک در کسب و کار- کاربرد اینترنت و شبکه های اجتماعی در امور کسب و کار- ارزش های اخلاقی در کسب و کار- مسائل پایداری و زیست محیطی در توسعه کسب و کار.

عملی: گزارش تحليل بازار و فرصت های شغلی در رشته مربوطه توأم با تدوین طرح کسب و کار منطبق با فرمت تهیه شده توسط مرکز کارآفریني دانشگاه- مطالعه موردی از یک و کسب و کار موفق- بازدید از کسب و کارهای مرتبط- شرکت در سخترائي يك کارآفرین نمونه با هماهنگی مرکز کارآفریني يا مراجعيه به کارآفرینان موفق و گزارش تجربه آن ها- شرکت در کارگاه مهارت آموزی کارآفرینانه مورد تایید مرکز کارآفریني- مشارکت در رویدادهای برگزار شده توسط مرکز کارآفریني (جشنواره ایده، رویداد از ایده تا کسب و کار و ...).

روش ارزیابی:

تحقیق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- بور داریاتی، مقیمی، س.م، ۱۳۸۸، مبانی کارآفرینی، تشریفاتی، ۳۰۶ ص.

درخت‌شناسی پهنه برگان

دروس پیش‌نیاز: دارد	نوع درس		رده‌درس ۲۹	قطعه: کارشناسی تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۹۶	عنوان درس به فارسی: درخت‌شناسی پهنه برگان
	نظری ۲	تخصصی عملی ۱			عنوان درس به انگلیسی: Broadleaved trees
☐ آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☒ (۶۴ ساعت) ☐ سمینار					

هدف: شناسایی درختان و درختچه‌های پهنه برگ

سرفصل درس:

نظری: طبقه‌بندی‌های مختلف گیاهان چوبی - اصول شناسایی پهنه برگان - آشنایی با پوشش گیاهی و رویشگاه‌های مناطق رویشی ایران - طبقه‌بندی و ویژگی‌های ریخت‌شناسی درختان و درختچه‌های مهم مناطق رویشی ایران (هیرکانی، ارسپاران، زاگرس، ایران و تورانی، خلیج عمانی) - مهمترین درختان پهنه برگ غیربومی دست‌کاشت

عملی: بازدید از باغ‌های بوتانیک - بازدید از مهمترین مناطق جنگلی ایران - شناسایی گونه‌های درختی و درختچه‌های ایران در هر باریوم.

روش ارزیابی:

تحقيق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- ثابتی، ح. ۱۳۸۷. جنگل‌ها، درختان و درختچه‌های ایران، دانشگاه یزد، ۶۸۸۶ ص.

اندازه‌گیری درختان جنگلی

دروس پیش‌نیاز: نارد	نوع درس		ردیف درس ۳۰	قطعه: کارشناسی تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۸۰	عنوان درس به فارسی: اندازه‌گیری درختان جنگلی
	نظری ۲	تخصصی عملی ۱			عنوان درس به انگلیسی: Forest treemeasurement
☒ آموزش تکمیلی: دارد × ندارد ☒ آزمایشگاه × (۱۶ ساعت) ☒ سفر علمی × (۳۲ ساعت) ☒ کارگاه					

هدف: آشنایی با نحوه اندازه‌گیری مشخصه‌های درختان (قطر، ارتفاع، سطح مقطع و ...) و دستگاه‌های مربوط به آنها
سرفصل درس:

نظری: ارتباط اندازه‌گیری جنگل با سایر علوم جنگل - تعریف قطر درخت و انواع آن - اندازه‌گیری قطر درخت - دستگاه‌های اندازه‌گیری قطر (توار قطروستنج، کالیبر، خط‌کش بیلتمن، ویزیروینکل، دستگاه رلاسکوب بیترلیخ) - اندازه‌گیری قطر در ارتفاعات در بالای ساقه درختان و دستگاه‌های مورد استفاده (خط‌کش دوبازو فتلاندی، بارواسترلود، رلاسکوب بیترلیخ و قطر سنج الکترونیک) - تعریف ارتفاع درخت و انواع آن - دستگاه‌های اندازه‌گیری ارتفاع درخت (چوب‌دست جنگل‌بان، کریستن، مریت، سونتو، آبنه لول، هاگا، بلوم لاپس و رلاسکوب شیب‌سنج الکترونیک و ورتکس لیزر) - اندازه‌گیری سطح مقطع، اندازه‌گیری پوست، اندازه‌گیری تاج پوشش درخت، سن درخت و روش‌های تعیین سن - بررسی و مطالعه شکل درخت - ضرب کاهش - ضرب کاهش قطری - ضرب شکل و انواع آن - محاسبه حجم درخت - برآورد حجم با استفاده از جداول حجم و انواع آن - اندازه‌گیری حجم درخت افتاده و گردبهینه‌ها - رویش مشخصه‌های مختلف درخت و انواع آن و روش‌های اندازه‌گیری و محاسبه آن‌ها - اندازه‌گیری حجم درخت سریا.

عملی: بازدید میدانی و کار با دستگاه اندازه‌گیری قطر درخت - کار با دستگاه‌های اندازه‌گیری ارتفاع درخت - وارد کردن داده‌های حاصل از اندازه‌گیری درختان در نرم افزارهای آماری و تجزیه و تحلیل آن‌ها

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
+	+	+	+

منابع:

- ۱- زبیری، م. ۱۳۷۹. آماربرداری در جنگل. انتشارات دانشگاه تهران، ۱۴۰ ص.
- ۲- نمیرانیان، م. ۱۳۸۹. اندازه‌گیری درخت و زیست‌سنجی جنگل. انتشارات دانشگاه تهران، ۵۹۳ ص.
- 3- Anthonie Van, L., Alparslan, A. 2007. Forest mensuration, Springer, 347p.
- 5- Bertram, H., Thomas, W.B., John, A., Kershaw, J. 2003. Forest mensuration. Wiley press, 443p
- 6- West, P.W. 2015. tree and forest measurement. Springer press, 214p.

آماربرداری جنگل

دروس پیش نیاز: آمار- اندازه گیری درختان جنگلی	نوع درس نظری ۲ عملی ۱	ردیف درس تخصصی	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۸۰	عنوان درس به فارسی: آماربرداری جنگل
			آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد ☐	عنوان درس به انگلیسی: Forest inventory

هدف: آشنایی دانشجویان با نحوه اندازه گیری مشخصه های توده های جنگلی (قطر، ارتفاع، رویه زمینی، حجم و غیره)

سرفصل درس:

نظری: آماربرداری جنگل و تاریخچه آن، اصول نمونه برداری (تعداد، شکل و مساحت قطعه نمونه)- اندازه گیری مشخصه های توده جنگلی (مساحت توده، سن توده، ترکیب گونه ای، میانگین قطر، تراکم، رویه زمینی، ضربی شکل، حجم و رویش حجمی توده)- نمودار پراکنش در طبقات قطری- میانگین ارتفاع توده (ارتفاع لوری، ارتفاع سطح مقطع متوسط و ارتفاع غالب)- رابطه بین قطر برابر سینه و ارتفاع درختان در یک توده جنگلی- انواع روش های آماربرداری؛ صدرصد، نواری، قطعه ای، نمونه برداری (انتخابی، تصادفی، بلوکی- تصادفی، منظم تصادفی و ...).

عملی: آشنایی عملی با روش های مختلف آماربرداری، تجزیه و تحلیل داده ها و نتایج آماربرداری با استفاده از نرم افزارهای آماری.

روش ارزیابی:

تحقیق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش یابی مستمر
+	+	+	+

منابع:

- 1- زیری، م. ۱۳۸۶. زیست سنجی جنگل (بیومتری جنگل). انتشارات دانشگاه تهران، ۴۰۵ ص.
- 2- نمیرانیان، م. ۱۳۸۹. اندازه گیری درخت و زیست سنجی جنگل. انتشارات دانشگاه تهران، ۵۹۳ ص.
- 3- Anthonie, V.L., Alparslan, A. 2007. Forest mensuration, Springer, 347p.
- 4- Avery and burkhart, 2002, Forest measurement, Firth edition, MacGrow-Hill press, 456p.
- 5- Bertram, H., Thomas, W., John, A., Kershaw, J. 2003. Forest mensuration. Wiley press, 443p.
- 6- West, P.W. 2015. Tree and forest measurement. Springer press, 214p.

مبانی جنگل داری

دروس پیش نیاز: طراحی جاده های جنگلی	نوع درس		ردیف درس ۳۲	قطعه کارشناسی تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۸۰	عنوان درس به فارسی: مبانی جنگل داری
	نظری ۲	تخصصی			عنوان درس به انگلیسی: Principle of forestry
آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد ☐					آزمایشگاه ☒ (۱۶ ساعت) کارگاه ☐ سفر علمی ☒ (۳۲ ساعت) سمینار ☐

هدف: آشنایی دانشجویان با اصول جنگل داری

سرفصل درس:

نظری: مقدمه و کلیات (تعريف جنگل داری و ارتباط آن با سایر علوم جنگل، تاریخچه جنگل داری در ایران)، مقایسه فعالیت های جنگل داری با سایر فعالیت های تولیدی و کاربری های زمین، ویژگی های تولید در جنگل، هدف های جنگل داری - تقسیمات مکانی در طرح جنگل داری و تعریف آن ها (ناحیه، حوضه، بخش، سری، پارسل و سوپارسل) - تقسیمات زمانی در طرح جنگل داری و تعریف آن ها (دوره، مدت و گردش)، واحدهای تولید بیولوژیک و مکانیکی در جنگل و ویژگی های آن ها - وجوده تمایز واحد تولیدی جنگل - آشنایی مختصری با نقشه های توپوگرافی، توجیه نقشه در طبیعت، امکان برداشت، روش و شیوه، مدیریت جنگل و مراحل آن، عملیات مورد نیاز در شناسایی جنگل و گردآوری اطلاعات، برنامه ریزی در واحدهای جنگل داری - کاربرد نگرش سیستمی و تفکر سیستمی در جنگل داری - فرآیند تعیین اهداف در جنگل داری - رابطه چرخه حل مسئله و جنگل داری - تشریح عملیات اجرایی در طرح های جنگل داری - تشریح وظایف و عملیات نظارتی در طرح های جنگل داری - نحوه واگذاری طرح های جنگل داری و بهره مالکانه.

عملی: کار روی نقشه های توپوگرافی و سازماندهی مکانی جنگل روی آن ها (محدود کردن سری، شبکه بندی جاده، پارسل بندی)، بازدید از عرصه های طرح جنگل داری در جنگل های شمال کشور و یا جنگل های خارج از شمال.

روش ارزیابی:

ارزش یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقيق (پروژه)
+	+	+	-

منابع:

- بنان، غ. ۱۳۴۳. جنگل داری علمی - عملی، انتشارات سازمان جنگل بانی ایران. چاپ دوم، ۴۵۱ ص.
  - حسن زاد ناورودی، ا. ۱۳۸۸. مبانی جنگل داری. انتشارات حق شناس. ۲۴۸ ص.
- 3-Leuschner, W.A. 1984. Introduction of forest resource management. John Wiley & Sons, N.Y. 298 p.

برنامه‌ریزی و مدیریت جنگل

دروس پیش‌نیاز: مبانی جنگل‌داری	نوع درس		ردیف درس ۳۳	قطعه: کارشناسی تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۹۶	عنوان درس به فارسی:
	نظری ۲	تخصصی عملی ۱			برنامه‌ریزی و مدیریت جنگل
آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد ☐ آزمایشگاه: ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☒ ۶۴ ساعت) سמינار ☐					

هدف: آشنایی دانشجویان با اصول روش‌های برنامه‌ریزی و مدیریت جنگل

سرفصل درس:

نظری: مقدمه و کلیات- مروری بر موضوعات مرتبط در درس مبانی جنگل‌داری- روش‌های جنگل‌داری (تنظیم جنگل): روش جنگل‌داری شاخه‌زاد (ساده و تک‌گزیده)- روش جنگل‌داری دانه‌زادمنظم (دانگ دائم، دانگ متغیر، دانگ واحد)- روش جنگل‌داری دانه‌زاد نیمه‌منظم (ناحیه زادآوری یا محل آبی)- روش جنگل‌داری دانه‌زادنامنظم (شیوه تک‌گزینی، گروه‌گزینی)- روش جنگل‌داری دانه‌زاد نامنظم (کنترل حجمی)- کلیاتی در مورد چرخه مدیریت- تعاریف- انواع و روش‌های برنامه‌ریزی- تقسیم‌بندی برنامه‌ریزی- سلسله مراتب طرح‌های مرتبط با جنگل- مراحل تهیه طرح جنگل- تقسیمات جنگل- آماربرداری و تشریح توده‌ها، برنامه‌ریزی جنگل)- اجرای طرح جنگل- نظارت و کنترل طرح‌های جنگل‌داری (فرآیند و سازماندهی).

عملی: آشنایی با روش‌های جنگل‌داری در جنگل‌های شمال و با خارج از شمال کشور

روش ارزیابی:

تحقيق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- حسن‌زاد ناورودی، ا. ۱۳۸۸. مبانی جنگل‌داری. انتشارات حق‌شناس، ۲۴۸ ص.
- زیری، م. ۱۳۸۱. زیست‌سنجی (بیومتری) جنگل. انتشارات دانشگاه تهران. ۴۶ ص.
- اصلی، ع. ابر. ۱۳۴۸. روش تهیه طرح جنگل‌داری- طرح جنگل‌داری جنگل تعلیماتی داشکده واقع در نوشهر، نشریه داشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران، ۱۱۰ ص.
- 4- Etter, H. 1985. Planning and control of the management of forest enterprises. Text book. University of Tehran, 118p.
- 5- Bettinger, P., Boston, K., Siry, J.P., Grebner, D.L. 2009. Forest management and planning. Elsevier Academic Press, 331p.

پارک‌ها و ذخیره‌گاه‌های جنگلی

دروس پیش‌تیاز: مبانی جنگل‌شناسی	نوع درس نظری ۱ عملی ۱	رده‌ی درس ۳۴	قطعه: کارشناسی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۸۰	عنوان درس به فارسی: پارک‌ها و ذخیره‌گاه‌های جنگلی
				عنوان درس به انگلیسی: Forest parks & reserve areas
آموزش تكميلی: دارد ☒ ندارد ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☒ (۶۴ ساعت) سمينار ☐				

هدف: آشنایی دانشجویان با طبقه‌بندی پارک‌ها و ذخیره‌گاه‌ها و روش‌های برنامه‌ریزی تفرجی در پارک‌های جنگلی

سرفصل درس:

نظری: اوقات فراغت- واژه‌شناسی: تفریح و تفرج، فعالیت‌های تفرجی، تقاضای تفرجی، منابع تفرجگاهی، گردشگری، طبیعت گردی و اکوتوریسم و ...)- نقش، اهمیت و علل ایجاد پارک‌ها در حفاظت منابع طبیعی و محیط‌زیست- انواع پارک‌ها و مفهوم آن‌ها؛ پارک شهری، پارک روبستایی، پارک طبیعی، پارک جنگلی، پارک ملی، مناطق حفاظتی و ذخیره‌گاه‌ها- استراتژی نظام جهانی پارک‌داری- تاریخچه ایجاد پارک- معرفی مهمترین پارک‌های جنگلی طبیعی و مصوّعی موجود در ایران و پارک‌های شاخص در جهان- اهمیت ذخیره‌گاه‌ها در حفاظت و تداوم حیات جنگل- نیاز مردم و امکان استفاده از پارک‌ها- اثرات منفی تفرج بر پارک- اصول انتخاب پارک- نیازهای پارامتری تشکیل پارک- فرآیند اداره منابع- ارزیابی و برآورد منابع- برقراری هدف- مرزبندی و طبقه‌بندی- اصول و معیارهای انتخاب و طراحی ذخیره‌گاه‌ها- زون‌بندی و برنامه‌ریزی پارک- وظایف کلی مدیر پارک.

عملی: بازدید از پارک‌ها و ذخیره‌گاه‌های جنگلی مهم ایران.

روش ارزیابی:

ارزش‌بایی مستمر	میان توم	آزمون نهایی	تحقیق (بروزه)
+	+	+	-

منابع:

- ۱- بروزه کار، ق. ۱۳۸۴. پارک‌ها و تفرجگاه‌های جنگلی (مکان‌بایی و طرح‌ریزی)، سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور، تهران، ۲۳۲ ص
- ۲- شریفي، م. ۱۳۸۹. پارک‌سازی و مدیریت پارک‌های جنگلی: با رویکرد توسعه اکوتوریسم. دانشگاه تهران: ۲۷۰ ص
- ۳- یخکشی، ع. ۱۳۳۶. مقدمه‌ای بر پارک‌های ملی و جنگلی ایران. انتشارات دانشگاه تهران: ۱۳۵ ص.

طراحی جاده‌های جنگلی

دروس پیش‌نیاز: مساحی و نقشه‌برداری	نوع درس <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td style="padding: 5px;">نظری ۲</td><td style="padding: 5px;">ردیف درس ۳۵</td></tr> <tr> <td style="padding: 5px;">عملی ۱</td><td style="padding: 5px;">تخصصی</td></tr> </table>	نظری ۲	ردیف درس ۳۵	عملی ۱	تخصصی	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۹۶	عنوان درس به فارسی: طراحی جاده‌های جنگلی عنوان درس به انگلیسی: Forest roads designing
نظری ۲	ردیف درس ۳۵						
عملی ۱	تخصصی						
 آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☒ (۶۴ ساعت) سینما ☐							

هدف: آشنایی دانشجویان با چگونگی تهیه پروژه طراحی جاده‌های جنگلی روی نقشه و زمین

سرفصل درس:

نظری: مفهوم و اهمیت جاده‌های جنگلی - ملاحظات زیست محیطی - ارتباط جاده‌های جنگلی با شیوه‌های جنگل‌شناسی - ارتباط جاده‌های جنگلی با مدیریت جنگل و مباحث اقتصادی و اجتماعی - ارتباط جاده‌های جنگلی با حمایت جنگل و مبارزه با آتش - سوزی - ارتباط جاده‌های جنگلی با سیستم‌های بهره‌برداری - مشخصات فنی جاده‌های جنگلی - روند تهیه پروژه جاده‌های جنگلی بر اساس ضوابط کلی و تطبیق با شرایط محیط: بازدید میدانی - تهیه مسیر هادی روی نقشه - پیاده کردن مسیر هادی روی زمین - تعیین مسیر قطعی (پیاده کردن خطوط مستقیم و قوس‌ها و پیچ‌ها) - هکتومتری - برداشت پروویل‌های طولی و عرضی - برداشت مسیو جاده - ترسیم پلان جاده - ترسیم نیمرخ طولی و عرضی دامنه - تنظیم خط پروژه - استخراج اعداد فرمز - ترسیم نیمرخ‌های عرضی جاده - محاسبات خاکبرداری و خاکریزی - برآورد هزینه ساخت جاده - تهیه نقشه راه و عوارض - معرفی نرم‌افزارهای تخصصی تهیه پروژه (ROAD و ROADENG.PEGGER Civil3D و ...)- معرفی نرم‌افزارهای مسیریابی (PEGGER و ...).

عملی: انجام میدانی عملیات مسیریابی روی زمین - قطعی کردن مسیر (پیاده کردن خطوط تائزانتی و محاسبه و اجرای قوس‌ها و پیچ‌ها) - هکتومتری - ترازیابی طولی و عرضی - برداشت پلان و ترسیم نقشه‌ها و انجام محاسبات مربوطه برای مسافت ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ متر در جنگل‌های ترجیحاً کوهستانی.

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقيق (پروژه)
+	+	+	+

منابع:

- ۱- پارساخو، ۱۳۹۲. طراحی جاده‌های جنگلی. انتشارات نوروزی. چاپ اول. ۱۴۸ ص.
  - ۲- ساریخانی، ن. ۱۳۷۸. دستورالعمل تهیه پروژه جاده‌های جنگلی. سازمان مدیریت و برنامه ریزی. نسخه ۱۴۸. ۲۰۰ ص.
- 3-Davis, R. 2002. Forest road engineering guidebook, Second edition. Forest Practices of British Columbia, 208 p.
- 4-Ryan, T., Phillips, H., Ramsay, J., Dempsey, J. 2004. Forest road manual, guidelines of the design, construction and management of forest road. National Council for Forest Research and Development, 124-156 pp.
- 5-Sessions, J. 2007. Forest road operations in the Tropics. ISBN-10 3-540-46392-5 Springer-Verlag Berlin Heidelberg New York. 170 p.

ساخت و نگهداری جاده‌های جنگلی

دروس پیش‌نیاز: دارد	نوع درس		ردیف درس ۳۶	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۹۶	عنوان درس به فارسی: ساخت و نگهداری جاده‌های جنگلی
	نظری ۲	تخصصی عملی ۱			
آموزش تکمیلی: دارد × ندارد آزمایشگاه □ کارگاه □ سفر علمی × (۶۴ ساعت) سینماتار					

هدف: آشنایی با مراحل ساخت و نگهداری جاده‌های جنگلی

سرفصل درس:

نظری: تاریخچه ساخت جاده‌ها، فنون و وسائل ساخت جاده، تعاریف مربوط به اجزای ساختمانی جاده‌های جنگلی و استانداردها- ملاحظات زیست محیطی- دستورالعمل‌های ایمنی- مراحل مختلف ساخت جاده‌های جنگلی: تعیین حریم- آماده کردن مسیر و حریم جاده‌های جنگلی (پاک کردن حریم جاده از درخت- درآوردن کنده‌ها و ریشه‌ها- حذف صخره‌ها و سنگ‌ها- دفع ضایعات)، طبقه‌بندی مکانیک خاک- مفاهیم حدود روانی و خمیری- منحنی دانه‌بندی خاک- تراکم- رطوبت بینه و ظرفیت باربری در عملیات راه‌سازی- عملیات خاکبرداری و خاکریزی- معرفی ماشین‌آلات راه‌سازی- آشنایی با اینه فنی- زهکشی طولی و عرضی (انواع آن و روش‌های مناسب طراحی و اجرا در جاده‌های جنگلی برای جلوگیری از تغییر نظم جریان‌های طبیعی آب)- تثبیت پستر جاده و شیروانی‌ها (روش‌های تثبیت مکانیکی و پیولوژیکی مانند مترآکم کردن پستر با انواع غلتک‌ها و احداث دیواره‌های نگهدارنده در سمت شیروانی‌ها و ...، تثبیت پستر با فناوری‌های نوین)- روسازی در جاده‌های جنگلی- انواع مصالح روسازی- نگهداری جاده‌های جنگلی- انواع تاهنجاری‌های بخش‌های مختلف ساختمان جاده جنگلی و روش‌های تعمیر و بازسازی آنها- معرفی ماشین‌آلات و فناوری‌های مدرن راه‌سازی.

عملی: بازدید از عملیات راه‌سازی در جنگل‌های کوهستانی- بازدید از ماشین‌آلات راه‌سازی- بازدید از کارگاه‌های تولید مصالح ساختمان جاده- بازدید از انواع اینه فنی موجود- بازدید از آزمایشگاه‌های فنی مکانیک خاک.

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقيق (پروژه)
+	+	+	-

منابع:

- ۱- پارساخو، آ. ۱۳۹۴. ساخت و نگهداری جاده‌های جنگلی. انتشارات دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان. ۲۴۲ ص.
- ۲- ساریخانی، ن. مجتبیان، ب. ۱۳۷۲. راهنمای طرح، اجرا و بهره‌برداری از راه‌های جنگلی. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، نشریه ۱۳۱، ۲۰۰ ص.

- 3-Asmarandei, M., Cazan, I. 1996. Building and maintenance of forest roads- technologies and equipment, in, FAO (1998): 291-300 pp.
- 4-Cornell, J., Mills, K. 1999. Forest road management guidebook. Maintenance and repairs to protect fish habitat and water quality. Oregon Department of Forestry, Oregon State University, Corvallis.
- 5-Sessions, J. 2007. Forest road operations in the Tropics. ISBN-10 3-540-46392-5 Springer-Verlag Berlin Heidelberg New York. 170 p.

بهره‌برداری جنگل

دروس پیش‌نیاز: نارد	نوع درس		ردیف درس ۳۷	قطعه: کارشناسی تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۹۶	عنوان درس به فارسی: بهره‌برداری جنگل
	نظری ۲	تخصصی			عنوان درس به انگلیسی: Forest logging
				آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد ☐	آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☒ (۶۴ ساعت) سینیار ☐

هدف: آشنایی دانشجویان با ابزار آلات مرتبط با قطع و تبدیل درختان، تکنیک‌های مرتبط و انجام عملی

سرفصل درس:

نظری: مفهوم و هدف بهره‌برداری از جنگل- دستورالعمل‌های ایمنی- اهمیت و ضرورت بهره‌برداری در مدیریت پایدار جنگل- تاریخچه بهره‌برداری و تکامل وسایل کار بهره‌برداری- مفهوم بهره‌برداری کم اثر- شناخت و کاربرد ابزار، وسائل و ماشین‌های قطع و تبدیل- ارمهوتوری- تحلیل بردارهای نیرو- گشتاورها- تکنیک‌های صحیح قطع، سرشاخه‌زنی و تبدیل درخت با وسایل دستی و ماشین- معرفی روش‌های بهره‌برداری جنگل- درجه بندی مقطوعات جنگلی- کلیاتی در مورد بازاریابی و فروش محصولات- معرفی و آشنایی با نحوه تهیه طرح بهره‌برداری و ارائه برنامه و سازمان کار.

عملی: شناخت ابزار، وسایل و ماشین‌های قطع و تبدیل درخت و چوب- بازدید عملیات قطع و کاربرد وسایل و ماشین‌ها در عملیات قطع و تبدیل درخت توسط دانشجویان در جنگل- انجام عملی قطع و تبدیل حداقل یک درخت.

روش ارزیابی:

تحقيق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- ۱- ساریخانی، ن. ۱۳۸۰. بهره‌برداری جنگل. انتشارات دانشگاه تهران. شماره ۲۰۹۹: ۷۷۸ ص.
  - ۲- لطفعلیان، م. ۱۳۹۱. بهره‌برداری جنگل. انتشارات آیز: ۴۸۸ ص.
- 3-Akay, A.E., Yilmaz, M., Tonguc, F. 2006. Impact of mechanized harvesting machines on forest ecosystem: residual stand damage. Journal of Applied Sciences, 6(11): 2414-2419.
 4-Heinrich, R. 1981. Logging of mountain forests. Technical report of the third fAO/Austria training course on mountain forest roads and harvesting osslach and ort, Austria, 28 June. 285 p.

حمل و نقل چوب

دروس پیش‌نیاز: بهره‌برداری جنگل	نوع درس		ردیف درس ۳۸	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۹۶	عنوان درس به فارسی: حمل و نقل چوب
	نظری ۲	تخصصی عملی ۱			عنوان درس به انگلیسی: Wood transportation
☒ آموزش تکمیلی: دارد × ندارد					آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی × (۶۴ ساعت) سמינار ☐

هدف: آشنایی با روش‌ها و ماشین‌آلات مرتبط با خروج چوب از جنگل

سرفصل درس:

نظری: تاریخچه تکامل وسایل حمل و نقل در جنگل - دستورالعمل‌های ایمنی - اصول و قوانین فیزیکی و مکانیکی مورد استفاده در حمل و نقل چوب از جنگل - حمل و نقل اولیه از کنار کنده تا دپوی کنار جاده‌ها (حمل و نقل غیرمکانیزه یا سنتی، چوبکشی زمینی، چوبکشی کابلی و هوایی) - فناوری‌های نوین و ایده‌پردازی در کاهش هزینه‌های حمل و نقل اولیه - روش‌های بارگیری - حمل و نقل ثانویه از دپوی کنار جاده‌ها تا مرکز مصرف - شناخت و کاربرد ابزار، وسایل، ماشین‌ها و سیستم‌های حمل و نقل چوب - آشنایی با تهیه طرح خروج چوب - محاسبه هزینه‌ها - ملاحظاتی پرامون ارزیابی اقتصادی و زیست محیطی روش‌های مختلف خروج چوب از پای کنده تا دپوی کنار جاده.

عملی: بازدید میدانی حمل و نقل اولیه، بارگیری و ثانویه - علمی جهت آشنایی با وسایل و ماشین‌آلات حمل و نقل چوب در مراحل مختلف و نحوه کاربرد آن.

روش ارزیابی:

تحقيق (پروژه)	آزمون نهایی	میان قرم	ارزش‌یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

۱- لطفعلیان، م. ۱۳۹۰. حمل و نقل چوب. انتشارات آیز، ۳۶۰ ص.

2-Favreau, J. 2007. Six key elements to reduce forest transportation cost. Forest Engineering Research Institute of Canada, 51p.

فیزیولوژی درختان جنگلی

دروس پیش نیاز: ندارد	نوع درس		ردیف درس ۳۹	قطعه: کارشناسی تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: فیزیولوژی درختان جنگلی
	نظری ۱	تخصصی عملی ۱			
آموزش تکمیلی: دارد × ندارد		آزمایشگاه × (۱۶ ساعت)		سفر علمی × (۳۲ ساعت)	عنوان درس به انگلیسی: Forest trees physiology

هدف: آشنایی دانشجویان با اصول کلی فیزیولوژی درختان و عوامل تأثیرگذار

سرفصل درس:

نظري: مفاهيم علم فیزیولوژی و کاربرد آن در جنگلداری- نقش نور، دما و فشار بخار آب اتمسفر در فرآيندهای فیزیولوژيکی درختان (فتوسنترز و تنفس)- تقسيم گیاهان بر اساس سистем فتوسنترزی- غلظت CO_2 در اتمسفر- ارتباطات آبي- نقش آب در اعمال درختان جنگلی- نقش سistem ريشه در جذب آب- فرآيند تعرق- باردهی درختان جنگلی- تغذیه درختان جنگلی- اثرات الودگی های محیطی بر فیزیولوژی گونه های جنگلی.

عملی: آشنایی با وسائل و اندازه گیری پارامترهای فیزیولوژی درختان در آزمایشگاه، گل خانه، نهالستان و جنگل (میزان کلروفیل در برگ درختان گونه های جنگلی- تعیین سطح برگ در درختان مختلف جنگلی، سطح سالم و بیمار برگ- اندازه گیری خصوصیات میکرومorfولوژی روزنه برگ گونه های جنگلی).

روش ارزیابی:

تحقیق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- ۱- ابراهيم زاده، ح. ۱۳۷۴. فیزیولوژی گیاهی، انتشارات دانشگاه تهران، ۶۴۰ ص.
  - ۲- تایز، ل. زایگر، ا. ۱۳۷۸. فیزیولوژی گیاهی، ترجمه: کافی، م. جهاد دانشگاهی مشهد، ۷۵۲ ص.
- 3- Theodore, T.K., Stephen, G.P. 1997. Physiology of Woody Plants, Elsevier Inc. 411 p.

خاک‌شناسی جنگل

دروس پیش‌نیاز: خاک‌شناسی عمومی	نوع درس نظری ۲ عملی ۱	رده‌ی درس تخصصی	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۹۶	عنوان درس به فارسی: خاک‌شناسی جنگل
				عنوان درس به انگلیسی: Forest soil sciences
آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد ☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☒ (۶۴ ساعت) سמינار ☐				

هدف: آشنایی با جایگاه خاک در بوم‌سازگان جنگلی
سرفصل درس:

نظری: جایگاه و اهمیت خاک در بوم‌سازگان جنگلی- مفهوم خاک‌های جنگلی- وجوده تمایز خاک جنگل و خاک کشاورزی- کارکردهای بوم‌شناختی خاک در بوم‌سازگان جنگلی- عوامل و فرایندهای موثر بر تحول و توسعه خاک جنگل- لایه‌بندی و افق‌ها در خاک‌های جنگلی- تأثیر درختان بر تحول خاک در بوم‌سازگان جنگلی- مشخصه‌های فیزیکی خاک جنگل- مشخصه‌های شیمیایی خاک جنگل- مشخصه‌های زیستی خاک جنگل- لایه بستر جنگل، تجزیه بقایای آلی و تشکیل هوموس- خصوصیات خاک، پراکنش گونه‌ها و جوامع مختلف جنگلی- خاک‌های جنگلی ایران- تأثیر عوامل طبیعی و انسان‌ساز بر خاک بوم‌سازگان جنگل.

عملی: عملیات صحراوی (شامل بازدید از عرصه‌های جنگلی طبیعی و دست کاشت)- حفر پروفیل- تشریح پروفیل.

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقيق (پروژه)
+	+	+	-

منابع:

- 1- زرین کفش، م. ۱۳۸۰. خاک‌شناسی جنگل. موسسه تحقیقات جنگل‌ها و مرانع. ۳۶۱ ص.
  - 2- زرین کفش، م. ۱۳۷۶. مبانی علوم خاک در ارتباط با گیاه و محیط. انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی، ۲۷۵ ص.
  - 3- جبیبی کاسب، ح. ۱۳۷۱. مبانی خاک‌شناسی جنگل. انتشارات دانشگاه تهران. ۴۲۴ ص.
- 4- Berg, B. 2008. Plant litter; decomposition, humus formation, carbon sequestration, Springer Publications, 341p.
- 5- Gregory, P.J. 2006. Plant roots growth, activity and interaction with soils, Blackwell Publishing, 340p.
- 6- Griffiths, H., Jarvis, P.G. 2005. The carbon balance of forest biomes, Taylor & Francis Publications, 409p.

بوم‌شناسی جنگل

 <p>دروس پیش‌نیاز: بوم‌شناسی عمومی</p>	<table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td colspan="2">نوع درس</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%;">نظری ۲</td><td style="width: 50%;">تخصصی</td></tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">عملی ۱</td></tr> </table>	نوع درس		نظری ۲	تخصصی	عملی ۱		<p>ردیف درس: ۴۱</p> <p>مقطع: کارشناسی</p> <p>تعداد واحد: ۳</p> <p>تعداد ساعت: ۸۰</p>	<p>عنوان درس به فارسی: بوم‌شناسی جنگل</p> <p>عنوان درس به انگلیسی: Forest ecology</p>
نوع درس									
نظری ۲	تخصصی								
عملی ۱									
<p>آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد ☐</p> <p>آزمایشگاه: ☒ ۱۶ ساعت) سفر علمی ☒ (۳۲ ساعت) سمینار ☐</p>									

هدف: آشنایی با روابط متقابل موثر بر فرایندهای زیستی جنگل

سرفصل درس:

نظری: مفهوم بوم‌شناسی جنگل و کاربرد آن در مدیریت جنگل- اثر عوامل و تنش‌های محیطی (تور، حرارت، رطوبت، هوا، تزولات آسمانی، تشعشعت و آلودگی‌های هوا، عوامل خاکی و فیزیوگرافی) و زیستی (انواع کنش‌های بین و درون گونه‌ای) بر درختان جنگلی- تنوع زیستی جنگل، زی وزن و تولید در اکوسیستم‌های جنگلی دنیا- اهمیت پوشش کف جنگل- گروه‌های بوم‌شناسی گیاهی- شناخت اقلیم (مهترین فرمول‌های اقلیمی و کلیماگرامها) و رویش‌ها با سازندهای گیاهی- مراحل توالی در بوم‌سازگان جنگلی- چرخه عناصر غذایی- چرخه‌های مواد (آب، بیتروزن، کربن، فسفر و ...).

عملی: اندازه‌گیری مهمترین عوامل و تنش‌های محیطی در عرصه و آزمایشگاه- اندازه‌گیری مهمترین شاخص‌های تنوع گونه‌ای- محاسبه فرمول‌های اقلیمی و کلیماگرامها با داده‌های اقلیمی.

روش ارزیابی:

تحقيق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌نابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- 1- Tyler Miller, G., Scott Spoolman, J. 2011. Environmental Science, 14th Edition.Thorndike press, 420p.

مبانی جنگل‌شناسی

دروس پیش‌نیاز: ندارد	نوع درس		ردیف درس ۴۲	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۳	عنوان درس به فارسی: مبانی جنگل‌شناسی
	نظری ۲	تخصصی عملی ۱			تعداد ساعت: ۹۶
آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد ☐					آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☒ (۶۴ ساعت) سمعینار ☐

هدف: آشنایی با اصول جنگل‌شناسی و تعاریف مربوطه

سرفصل درس:

نظری: کلیات- تاریخچه و تعاریف- معرفی انواع تیپ‌های جنگلی و روش شناسایی آن‌ها- ساختار توده (فرم، ترکیب، سن، مراحل رویشی، دیرزیستی، سن بیهوده برداری و نوع زادآوری)- تاثیر متقابل عامل‌های محیطی بر درختان و توده‌های جنگلی- طبقه‌بندی درختان جنگلی در ارتباط با سرشتهای جنگل‌شناسی و برداشتری به عوامل محیطی (تشعشعات خورشیدی یا نور، حرارت، رطوبت، خاک، فیزیوگرافی)- طبقه‌بندی جنگل‌های جهان (استوایی، نیمه‌استوایی، مدیترانه‌ای، معتدل، همیشه سبز، معتدل خزان شونده، سوزنی برگان شمالی)- طبقه‌بندی جنگل‌های ایران: هیرکانی (شمال و ارسپاران)، ایران-تورانی (زاگرس، فلات مرکزی)، صحارا-سندي (خلیج-عمانی)- عوامل فیزیکی و زیستی تحریب جنگل‌ها- ارتباط جنگل‌شناسی با علوم صنایع چوب- محیط زیست- حیات وحش- طبیعت گردی- آبیابان- مرتع- جنگل‌داری شهری.

عملی: شناسایی عملی تیپ‌های جنگلی و بازدید از انواع تیپ‌ها و جوامع جنگلی.

روش ارزیابی:

تحقیق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌بایی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- ۱- ساعی، ک. ۱۳۲۷. جنگل‌شناسی، جلد ۱. انتشارات دانشگاه تهران، ۳۲۸ ص.
- ۲- ثابتی، ح. ۱۳۴۱. بررسی اقلیم حیاتی ایران. انتشارات دانشگاه تهران، ۲۶۰ ص.
- ۳- جزیره‌ای، م.ح. ۱۳۴۱. تقسیمات جنگلی ایران. انتشارات دانشگاه تهران، ۴۵۰ ص.
- ۴- جزیره‌ای، م.ح. ابراهیمی رستاقی، م. ۱۳۷۹. جنگل‌شناسی زاگرس، انتشارات دانشگاه تهران، ۴۵۰ ص.
- ۵- مصدق، ا. ۱۳۶۵. جنگل‌شناسی. انتشارات دانشگاه تهران، ۴۸۱، ۴۸ ص.
- ۶- مروی مهاجر، م.ر. ۱۳۹۰. جنگل‌شناسی و پژوهش جنگل. انتشارات دانشگاه تهران، ۴۱۸ ص.
- 7- Rama, S., Marcy, K.U. 2011. The Evolution of Population Biology, Cambridge university press, 460p.
- 8- Jürgen, B., Peter, J., kannien,M. 2010. Ecosystem Goods and Services from Plantation Forests, Earthscan,245p.
- 9- Kenapp, H.D., Marvie Mohadjer, R. 2003. Golobal position of Caspian forest. IUFRO-meeting on natural forest.

فنون جنگل‌شناسی

دروس پیش‌نیاز: مبانی جنگل‌شناسی	نوع درس		ردیف درس ۴۲	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۹۶	عنوان درس به فارسی:
	نظری ۲	تخصصی			عنوان درس به انگلیسی:
	عملی ۱			آموزش تکمیلی: دارد × ندارد □	Silvicultural techniques
				آزمایشگاه □ کارگاه □ سفر علمی (۶۴ ساعت) سینیار □	

هدف: آشنایی با مراحل رویشی و شیوه‌های جنگل‌شناسی

سرفصل درس:

نظری: تاریخچه، مفاهیم و تعاریف، تحولات فنون جنگل‌شناسی- توده جنگلی و مشخصات آن- زادآوری جنگل (طبیعی و دست- کاشت، جنسی و رویشی)- شناسایی تیپ‌های جنگلی- مراحل رویشی درختان جنگلی- انواع عملیات پرورشی (آزادکردن، پاک کردن، تنک کردن، روشن کردن)- انواع عملیات حمایتی و مراقبتی- برش‌های بیداشتی- روش‌های جنگل‌شناسی (دانه‌زاد، شاخه زاد، شاخه و دانه‌زاد)- شیوه‌های جنگل‌شناسی (برش یکسره، برش نواری، برش پناهی، برش روزندهای- تدریجی، فمل اشlag و گزینشی)- دیدگاه‌های جنگل‌شناسی نزدیک به طبیعت- ویژگی‌های جنگل‌شناسی درختان جنگلی- نشانه‌گذاری در جنگل- برنامه‌ریزی و تهیه طرح پرورش جنگل.

عملی: اجرای عملی فنون جنگل‌شناسی در جنگل- بازدید از شیوه‌های جنگل‌شناسی اجرا شده در طرح‌های جنگل‌داری

روش ارزیابی:

تحقيق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- ۱- ساعی، ک. ۱۳۲۷. جنگل‌شناسی، جلد ۱. انتشارات دانشگاه تهران، ۳۳۸ ص.
  - ۲- ثابتی، ح. ۱۳۴۱. بررسی اقلایم حیاتی ایران. انتشارات دانشگاه تهران، ۲۶۰ ص.
  - ۳- جزیره‌ای، م. ح. ۱۳۴۱. تقسیمات جنگلی ایران. انتشارات دانشگاه تهران، ۴۵۰ ص.
  - ۴- جزیره‌ای، م. ح. ابراهیمی رستاقی، م. ۱۳۷۹. جنگل‌شناسی زاگرس، انتشارات دانشگاه تهران، ۴۵۰ ص.
  - ۵- مصدق، ۱. ۱۳۶۵. جنگل‌شناسی. انتشارات دانشگاه تهران، ۴۸۱ ص.
  - ۶- مردمی مهاجر، م. ر. ۱۳۹۰. جنگل‌شناسی و پرورش جنگل. انتشارات دانشگاه تهران، ۴۱۸ ص.
- 7- Smith, D.M. 1994. The practice of silviculture, seventh edition, New York, Wiley
- 8- Nyland, R.D. 1998. Silviculture, Concepts and applications. Mc Graw-Hill-International edition, 633p
- 9- Schutz, J. 2012. Der plenterwald und weitere formen strukturierter und gemischer wälder. Ulmer Eugen Verlag Stuttgart, 207p.

نهالستان‌های جنگلی

دروس پیش‌نیاز: 	دارد	نوع درس		رده درس ۴۴	قطعه: کارشناسی تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: نهالستان‌های جنگلی		
		نظری ۱	تخصصی عملی ۱					
آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد ☐				تعداد ساعت: ۶۴				
آزمایشگاه × (۱۶ ساعت)		کارگاه ☐		سفر علمی × (۳۲ ساعت)		سمینار ☐		

هدف: آشنایی تئوری و عملی دانشجویان با شیوه‌های عملی تولید نهال و تکثیر رویشی و زایشی درختان جنگلی، پرورش کارشناسان ماهر جهت احداث و مدیریت نهالستان‌های جنگلی، پرورش کارشناسان ماهر جهت فعالیت در نهالستان‌های جنگلی و نظارت بر آن‌ها.

سرفصل درس:

نظری: روش‌های تولید مثل جنسی و غیرجنسی درختان جنگلی - تهیه بذر و قلمه برای جنگل‌کاری و تولید نهال (روش‌های انتخاب، تولید، جمع‌آوری، آماده‌سازی و نگهداری) - آزمایشات کمی و کیفی بذر - مشخصات نهال جنگلی - انواع نهالستان‌های جنگلی و مشخصات کلی آن‌ها - طراحی و احداث نهالستان‌های جنگلی (انتخاب محل، اندازه و شکل کلی، کوت‌بندی و احداث راه-ها، تاسیسات و سازه‌ها) - عملیات جاری (سالاته) در نهالستان‌های جنگلی - آماده‌سازی فیزیکی - شیمیایی و بیولوژیک زمین در نهالستان‌های جنگلی - تولید نهال‌های گل丹ی و ریشه لخت (با تاکید بر مهترین گونه‌های جنگلی مناطق رویشی ایران) - مراقبت و مواظبت از نهال قبل از انتقال - آماده‌سازی نهال‌ها جهت انتقال و نگهداری - معرفی معیارها و شیوه‌های درجه‌بندی کیفی نهال‌های تولید شده - بازاریابی و فروش نهال‌های تولید شده در نهالستان‌های جنگلی.

عملی: آشنایی با روش‌های مختلف جمع‌آوری - آماده‌سازی و نگهداری و آزمایش کیفیت بذر و قلمه درختان جنگلی - آشنایی با عملیات مختلف تولید نهال در نهالستان‌های جنگلی - بازدید از نهالستان‌های جنگلی.

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقيق (پروژه)
+	+	+	-

منابع:

- ۱- رستمی شاهراجی، ت. ۱۳۸۹. مدیریت نهالستان جنگلی و تولید نهال. نشر وارسته، ۲۰۰ ص.
- ۲- دهقان شورکی، ی. ۱۳۸۴. تولید بذر و نهال درختان جنگلی، انتشارات موسسه آموزشی عالی علمی کاربردی جهاد کشاورزی، ۲۲۲ ص.
- ۳- مصدق، ا. ۱۳۷۸. جنگل‌کاری و نهالستان‌های جنگلی. دانشگاه تهران، ۵۴۶ ص.
- ۴- جزیره‌ای، م.ح. ۱۳۷۹. جنگل‌کاری در خشکبوم، دانشگاه تهران، ۵۶۰ ص.

5-Duryea, M.L., Thomas, D. 1984. Forest nursery manual: Production of bare root seedlings. Martinus Nijhoff/Dr W. Junk Publishers.

جنگل کاری

<p>دروس پیش نیاز: نهالستان های جنگلی</p>	نوع درس		ردیف درس ۴۵	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۶۴	عنوان درس به فارسی: جنگل کاری
	نظری ۱	تخصصی عملی ۱			عنوان درس به انگلیسی: Forestation
☒ آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد					☒ آزمایشگاه (۱۶ ساعت) ☒ کارگاه ☒ سفر علمی (۳۲ ساعت) ☒ سمینار

هدف: آشنایی تئوری و عملی دانشجویان با شیوه های عملی تهیه، ارزیابی و اجرای عملیات جنگل کاری، پرورش کارشناسان ماهر جهت فعالیت در طرح های جنگل کاری و نظارت بر آن ها.

سرفصل درس:

نظیری: تعریف واژگان مرتبط با جنگل کاری و احیای جنگل - تاریخچه جنگل کاری در ایران - اهمیت و اهداف جنگل کاری - انتخاب گونه برای جنگل کاری - تهیه بذر و نهال برای جنگل کاری - روش های بررسی و آماده سازی رویشگاه هدف در جنگل کاری - استفاده از وسائل ماشینی در جنگل کاری - تاسیسات زیربنایی در مناطق جنگل کاری - جنگل کاری با بذر - جنگل کاری با نهال - جنگل کاری با قلمه - جنگل کاری بر روی خاک های ناستوار - طراحی و برنامه ریزی عملیات کاشت - روش های جنگل کاری (روش های منظم، روش های نامنظم) - حصار کشی و عملیات موازنی و پرورشی در جنگل کاری ها - جنگل کاری به منظور های خاص - جنگل کاری با گونه های خارجی در ایران - جنگل کاری در مناطق خشک و نیمه خشک - گونه های مناسب جنگل کاری بر مبنای تقسیمات اقلیمی ایران - اثرات جنگل کاری بر شرایط اقتصادی، اجتماعی و اکولوژیک منطقه - دستورالعمل طرح های جنگل کاری.

عملی: آشنایی با روش های بررسی و آماده سازی رویشگاه هدف در جنگل کاری - آشنایی با فتوون و ابزارهای کاشت بذر و نهال درختان جنگلی - آشنایی با روش های مختلف نگهداری و مراقبت از جنگل کاری ها - معرفی یک نمونه از طرح های جنگل کاری در حال اجرای منطقه - بازدید از طرح های جنگل کاری (ترجیحاً گونه های مختلف در سینه متغیر) و آشنایی با مسائل و مشکلات اجرایی آنها در عرصه.

روش ارزیابی:

ارزش یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
+	+	+	-

منابع:

- ۱- مصدق، ۱. ۱۳۷۸. جنگل کاری و نهالستان های جنگلی. دانشگاه تهران، ۵۵۴۶ ص
  - ۲- جزیره ای، م.ح. ۱۳۷۹. جنگل کاری در خشک بوم. دانشگاه تهران. ۵۶۰ ص
  - ۳- جوانشیر، ک. ۱۳۷۸. تاریخ علوم منابع طبیعی ایران سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی. ۴۹۰ ص
- 4- Evans, 2009. Planted forests, uses, impacts and sustainability. FAO.
- 5- Nyland, 1996. Principles of Silviculture: Concepts and Applications. McGraw-Hill.

بیماری‌شناسی درختان جنگلی

دروس پیش‌نیاز: دارد	نوع درس نظری ۱ عملی ۱	رده‌ی درس تخصصی	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۶۴	عنوان درس به فارسی: بیماری‌شناسی درختان جنگلی
				عنوان درس به انگلیسی: Forest trees pathology
 آموزش تکمیلی: دارد × ندارد □ آزمایشگاه × (۱۶ ساعت) کارگاه □ سفر علمی × (۳۲ ساعت) سمینار □				

هدف: آشنایی دانشجویان با مفهوم و تشخیص بیماری درختان، عوامل موثر در گسترش و تأثیر آن بر گونه‌های جنگلی

سرفصل درس:

نظری: مفهوم بیماری‌شناسی در جنگل - طبقه‌بندی بیماری‌های رستنی‌های جنگلی - تشخیص بیماری‌های رستنی‌های جنگلی (بیماری‌های ناشی از باکتری، ویروس، قارچ، ناماد و ...) - نحوه حمله عوامل بیماری‌زا بر درختان و درختچه‌ها - اثر عوامل بیماری‌زا بر فعالیت فیزیولوژیکی گونه‌های جنگلی - نحوه مقابله رستنی‌های جنگلی در برابر عوامل بیماری‌زا - ایدئمی بیماری‌ها و عوامل محیطی موثر بر آن - تأثیر عوامل محیطی (اثر حرارت، رطوبت، باد، نور، pH و ...) بر ایجاد بیماری‌ها.

عملی: شناسایی مهمترین بیماری‌های ناشی از باکتری، ویروس، قارچ، ناماد و ... درختان و درختچه‌های جنگلی - تشخیص میکروسکوپی برخی از مهمترین عوامل بیماری‌زا درختان و درختچه‌ها در آزمایشگاه.

روش ارزیابی:

تحقيق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- ۱- جرج ان. اگریوس. ۱۳۸۹. بیماری‌شناسی گیاهی، ترجمه: ایزدپناه و همکاران، تهران، انتشارات آیزد. ۰۲۶ ص.
- ۲- الکسوپیلوس و همکاران، صارمی و همکاران، ۱۳۸۱. اصول قارچ‌شناسی، ناشی، جهاد دانشگاهی مشهد. ۹۶ ص.
- ۳- پهداد. ۱۳۸۵. فیتوپاتولوژی و بیماری‌های مهم گیاهی ایران. قم عطر عطرت. ۷۸۵ ص.
- ۴- پهداد. ۱۳۵۸. اصول بیماری‌شناسی گیاهی. انتشارات مؤسسه بررسی آفات و بیماری‌های گیاهی، جدول T. ۴۴۱ ص.
- ۵- عادلی، ا. یخکشی، ع. ۱۳۵۵. حمایت جنگل. انتشارات دانشگاه تهران، شماره ۲۶۴، ۱۳۲۵، ۲۶۴ ص.
- ۶- عیانی، م. عادلی، ا. ۱۳۶۲. فهرست آفات درختان و درختچه‌های جنگلی و غیرمتمر ایران، انتشارات مؤسسه بررسی آفات و بیماری‌های گیاهی، تهران، ۱۴۷ ص.

اقتصاد جنگل

دروس پیش‌نیاز: اقتصاد منابع طبیعی	نوع درس نظری ۳ عملی ۰	رده درس تخصصی	مقطع: کارشناسی	عنوان درس به فارسی:
			تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت: ۴۸	اقتصاد جنگل عنوان درس به انگلیسی: Forest economics
آموزش تکمیلی: دارد ☐ ندارد ☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐				

هدف: آشنایی دانشجویان با اصول علم اقتصاد جنگل.

سرفصل درس:

نظری: مفهوم اقتصاد در جنگل- عرضه و تقاضای چوب و قیمت‌گذاری- بازار چوب در ایران و در دنیا- توابع تولید در اقتصاد جنگل- هزینه‌های تولید در جنگل- تولید بهینه در جنگل- تکنیک‌های تجزیه و تحلیل سرمایه و سرمایه‌گذاری در جنگل‌داری با استفاده از مفهوم ارزش فعلی- ارزش‌گذاری کالاهای خدمات جنگل از جمله خدمات غیر بازاری مانند تفرج گردی و زیستگاه حیات- وحش- تخصیص زمین و استفاده چند منظوره از آن- اقتصاد زراعت چوب و بیشه‌زاری- تعیین سن مناسب دوره بهره‌برداری و برش‌های سالانه- برداشت بهینه در جنگل همسال و ناهمسال، معیار Faustman و چرخش بهینه- مدل Hartman- تجزیه و تحلیل ریسک در جنگل‌داری- منابع اقتصادی جنگل‌های ایران- استفاده از اراضی جنگلی- مسائل حمل و نقل و استفاده از زمین- هزینه‌های حمل و نقل و استقرار کارخانجات صنایع چوب.

روش ارزیابی:

تحقيق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌بایی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- ۱- سعید، ا. ۱۳۸۵. مبانی اقتصادی-عملی اداره جنگل‌ها، انتشارات دانشگاه تهران، ۳۶۰ ص.
- 1- Henderson, M, and Klempere, D. W. 1996. Forest resources economics and finance, McGraw-Hill, 551p.
- 2- Johansson, P. O. & Löfgren K.G. 1985. The economics of forestry and natural resources. Basil Blackwell press, New York, USA. 292p.

مبانی سیاست جنگل

دروس پیش نیاز: حقوق و قوانین منابع طبیعی	نوع درس نظری ۲ عملی ۰	رده درس تخصصی	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	عنوان درس به فارسی: مبانی سیاست جنگل عنوان درس به انگلیسی: Principle of forest policy
آموزش تکمیلی: دارد □ ندارد × آزمایشگاه □ کارگاه □ سفر علمی □ سمینار				

هدف: آشنا نمودن دانشجویان با اهمیت مباحث سیاسی و تصمیم‌گیری در سطح کلان مدیریت منابع طبیعی.

سرفصل درس:

نظیری: کلیات (تعریف: تبیین مفهوم سیاست (Policy)- سیاسی (Politics)- سیاست‌گذاری و سیاست جنگل- علم سیاست- ماهیت علم سیاست- سیاست منابع طبیعی و محیط زیست- پهنه و قلمرو سیاست جنگل)- تاریخچه سیاست جنگل در جهان- روند سیاست‌های اتخاذ شده در خصوص جنگل در ایران- کارنامه جنگل‌های ایران (عوامل تخریب جنگل: کشاورزی سنتی، دامداری سنتی، چوب به عنوان ماده سوخت، فاچاق چوب، بهره‌برداری غیر اصولی به وسیله بهره‌برداران غیر متخصص، جنگل محل ایجاد زیاله)- دلایل تغییر سیاست‌های جنگل در طول تاریخ در جهان و ایران- عوامل مؤثر بر سیاست‌گذاری جنگل‌ها در ایران و جهان- اثرات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و زیست محیطی جنگل- تولیدات و خدمات جنگل- مالکیت جنگل و سیاست- سیاست‌های کلان در مدیریت جنگل- سیاست‌های ملی، منطقه‌ای و محلی سیاست جنگل- قوانین جنگل و رابطه آن با سیاست- نظام‌های مختلف اجتماعی- اقتصادی و سیاست جنگل- سیاست و خط مشی آینده: توسعه سطح جنگل در اراضی جنگلی- جنگل‌کاری در اراضی باز- سازگاری پژوهه‌های عمرانی با اهداف محیط زیستی- ایجاد پارک‌های ملی و جنگلی- پکار گرفتن اقتصاد محیط زیستی بجای اقتصاد کلاسیک در محاسبات و برنامه‌ریزی‌های کلان کشور- ترویج و آموزش فرهنگ محیط زیستی- تدوین قوانین مناسب و سازگار با قوانین ملی و بین‌المللی- همکاری با سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی- دگراندیشی در انتخاب خط مشی‌های سیاسی- اهداف سیاست‌گذاری سازمان ملل در رابطه با دستور کار ۲۱- فرآیندهای بین‌المللی (کنوانسیون‌ها، پروتکل‌ها و دستورالعمل‌ها)- جمع‌بندی و نتیجه گیری.

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پژوهه)
+	+	+	-

منابع:

- ۱- ابوالحمد، ع. ۱۳۸۴. مبانی سیاست. انتشارات توسعه، ۱۸۶ ص.
- ۲- یخکشی، ع. ۱۳۸۲. مدیریت سازمان جنگل‌ها و مرتع و حفاظت محیط زیست در مقایسه با سیستم مدیریتی پاره‌ای از کشورهای اروپایی. انتشارات دانشگاه مازندران، ۳۲۰ ص.
- ۳- Cubbage F.W., Laughlin, J.O. Bullock, C.S. 1993. Forest resources policy. John Wiley & Sons. New York. USA.

مسائل اجتماعی-اقتصادی جنگل

دروس پیش نیاز: ندارد	نوع درس نظری ۲ عملی ۰	ردیف درس ۴۹	قطعه: کارشناسی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	عنوان درس به فارسی: مسائل اجتماعی و اقتصادی جنگل
				عنوان درس به انگلیسی: Socio-economic cases in Forest
آموزش تکمیلی: دارد □ ندارد × آزمایشگاه □ کارگاه □ سفر علمی □ سمینار □				

هدف: آشنایی دانشجویان با مشکلات اجتماعی- اقتصادی جنگل و راهکارهای حل آنها

سرفصل درس:

نظری: فواید اجتماعی جنگل- فواید اقتصادی جنگل- جنگلنژینان و حاشیه‌نشینان جنگل (تعريف، دسته‌بندی، نیازها و تأثیرات)- سایقه بهره‌برداری از جنگل و نوع مالکیت- جامعه روستایی و جنگلنژین- حقوق عرفی و ارتفاقی جنگلنژینان- جایگاه جنگل از نظر قانون و مقررات- تشکیلات سازمان جنگل‌بانی ایران و مدیریت آن- جنگل و توسعه- دلایل اقتصادی- اجتماعی تخریب و تایودی جنگل‌ها- مدیریت منابع جنگلی با روش‌های سنتی قابل اطباق با روش‌های جدید- استراتژی‌های جنگل‌داری اجتماعی- جایگاه جنگل در ارتباط با قانون و مقررات- درآمد اقتصادی جنگلنژینان- مشکلات معیشتی جنگلنژینان و اشتغال آن‌ها- آبخیزهای جنگلی- مدیریت چندمنظوره جنگل‌ها- نقش مشارکت‌های مردمی در کارآفرینی و اشتغال‌زایی در حوزه‌های آبخیز- فواید و معارف متنوع جنگل غیر از فرآورده‌های چوبی و نقش آنها در حل مشکلات اجتماعی- اقتصادی جنگل- مسائل توسعه یافتنی- ضرورت بررسی مسائل اجتماعی و اقتصادی حوزه‌آبخیز (نظام سیاسی- اداری، نظام حقوقی- قانونی)- تجزیه تحلیل طرح‌های عمرانی و رابطه آن با مسائل اقتصادی و اجتماعی جنگل.

روش ارزیابی:

تحقيق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- 1- لشکری، م. ۱۳۸۸. توسعه اقتصادی و برنامه‌ریزی، انتشارات دانشگاه پیام نور، ۳۶۸ ص.
- 2- FAO, 2011. Economic and Social Significance of ForestsFor Africa's Sustainable Development, FAO, Accra, Ghana.
- 3- Henderson, M., Klempere, D.W. 1996. Forest resources economics and finance, McGraw-Hill, 551p.

ژنتیک و بیوتکنولوژی جنگل

 <p>دروس پیش نیاز: ندارد</p>	<p>نوع درس</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>نظری ۱</td><td>ردیف درس ۵۰</td><td>مقطع: کارشناسی</td><td>عنوان درس به فارسی:</td></tr> <tr> <td>عملی ۱</td><td></td><td>تعداد واحد: ۲</td><td>ژنتیک و بیوتکنولوژی جنگل</td></tr> </table>	نظری ۱	ردیف درس ۵۰	مقطع: کارشناسی	عنوان درس به فارسی:	عملی ۱		تعداد واحد: ۲	ژنتیک و بیوتکنولوژی جنگل	<p>تعداد ساعت: ۶۴</p>	<p>عنوان درس به انگلیسی:</p>
نظری ۱	ردیف درس ۵۰	مقطع: کارشناسی	عنوان درس به فارسی:								
عملی ۱		تعداد واحد: ۲	ژنتیک و بیوتکنولوژی جنگل								
آموزش تکمیلی: دارد × ندارد ☒ آزمایشگاه×(۱۶ ساعت) ☐ کارگاه ☐ سفر علمی×(۳۲ ساعت) ☐ سمینار											

هدف: آشنایی دانشجویان با اصول کلی ژنتیک و بیوتکنولوژی و کاربرد آن در علوم جنگل

سرفصل درس:

نظری: اصول و مبانی ژنتیک- اهمیت ژنتیک در جنگل داری- مبانی ژنتیکی مندلی- تنوع بیولوژیکی و تغییرپذیری گونه های جنگلی- انرات سیتوالوژیکی و راثت در گونه های جنگلی- تئوری کروموزومی و راثت در گونه های جنگلی- جهش و سازگاری گونه های جنگلی- ژنتیک جمعیت گونه های جنگلی- ذخایر ژنتیکی درختان جنگلی و حفظ آن ها- بیوتکنولوژی و کاربرد آن در جنگل.

عملی: مشاهده مراحل تقسیمات سلولی- مشاهده ناهنجاری های کروموزومی در گونه های جنگلی- آشنایی با نشانگرهای ژنتیکی در عرصه و آزمایشگاه- آشنائی با مراحل استخراج DNA

روش ارزیابی:

ارزش یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
+	+	-	-

منابع:

- ۱- فالکونر، د.س. ترجمه ولیزاده، م. آشنایی با ژنتیک کمی. انتشارات جهاد دانشگاهی، تهران، ۵۲۶ ص.
- ۲- مجید، آ. شریعت زاده، م. زیست‌شناسی مولکولی. انتشارات آیز، تهران، ۷۳۱ ص.
- ۳- واتسون، ج. ترجمه پاسالار، ب. و صمدی، ع. ۱۳۷۴. ژنتیک مولکولی. انتشارات تهران، ۴۷۲ ص.

مهارت ورزی ۱ (عمومی)

<p>دروس پیش‌نیاز ندارد</p>	نوع درس		<p>ردیف درس ۵۱</p> <p>مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۳ تعداد ساعت:</p>	<p>عنوان درس به فارسی: مهارت ورزی ۱ (عمومی)</p> <p>عنوان درس به انگلیسی: Skill training 1 (General)</p>
	نظری *	تخصصی عملی ۳		
	آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد ☐	کارگاه *	آزمایشگاه *	کار میدانی *

هدف: انجام کار عملی انفرادی توسط دانشجو (حداقل پس از گذراندن ۶ نیمسال تحصیلی) به مدت حداقل ۶۰ روز کاری) در واحدهای اجرایی خصوصی و یا دولتی مرتبط با علوم جنگل زیر نظر عضو هیأت علمی گروه به عنوان استاد راهنمای و کارشناس همکار. دانشجویان در این درس ضمن همکاری در فعالیتهای اجرایی مربوط به رشته تحصیلی خود، با یک فرآیند کامل اجرا، مسائل و مشکلات و راه حل های آنها در آزمایشگاه های تخصصی یا کارگاه ها یا عرصه میدانی آشنا شوند و عملی پیدا می کنند.

سرفصل درس:

عملی: جلسات توجیهی آشنا شوند با اصول، اهداف و نکات ایمنی مهارت ورزی - نتایج و بازخوردهای مهارت ورزی - مشارکت عملی دانشجویان به صورت مستقل و با برنامه ریزی مشخص در تمامی مراحل مهم پروژه های اجرایی رشته (شرکت در طرح های جنگل - داری، نهالستان ها، پارک ها و ...) از ابتدای تهیه طرح تا انتهای پروژه تحت نظر استاد راهنمای و کارشناس مربوطه - ارائه نتایج کمی و کیفی حاصل از اجرای پروژه به صورت گزارش جهت ارزیابی نهایی توسط استاد راهنمای - ارائه نتایج حاصل از دوره مهارت ورزی و فراغتی به صورت نهایی اسلامی در حضور دانشجویان و استاد گروه - بررسی نقاط قوت و چالش های پروژه - ایده پردازی و ارائه پیشنهادات.

روش ارزیابی:

ارزش یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقيق (پروژه)
+	-	-	-

منابع: -

مهارت‌ورزی ۲ (پروژه - تخصصی)

 <p>دروس پیش‌نیاز ندارد</p>	<p>نوع درس</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>نظری</td> <td>۰</td> </tr> <tr> <td>عملی</td> <td>۳</td> </tr> </table>	نظری	۰	عملی	۳	<p>ردیف درس</p> <p>۵۲</p>	<p>قطعه: کارشناسی</p> <p>تعداد واحد: ۳</p> <p>تعداد ساعت: ۱۹۲</p>	<p>عنوان درس به فارسی:</p> <p>مهارت‌ورزی ۲</p> <p>(پروژه - تخصصی)</p>
نظری	۰							
عملی	۳							
<p>عنوان درس به انگلیسی:</p> <p>Skill training 2</p> <p>(Project- professional)</p>								

هدف: آشنایی با نحوه و ضوابط گردآوری داده و تدوین پروژه طرح جنگل‌داری مطابق دستورالعمل و شرح خدمات تهیه طرح‌های جنگل‌داری سازمان جنگل‌ها، مرانع و آبخیزداری کشور.

سرفصل درس:

عملی: دانشجویان کارشناسی علوم جنگل پس از سپری نمودن حداقل ۶ نیم‌سال تحصیلی، زیر نظر گروه جنگل‌داری (نماینده گروه جنگل‌داری) به زیرگروه‌های ۳ الی ۴ نفری تقسیم شده و زیر نظر اساتید مربوط در شناسایی و گردآوری داده‌های عرصه‌ای مشارکت فعال خواهند داشت با استفاده از داده‌های گردآوری شده هر گروه با توجه به علاقه موضوعی مستولیت تجزیه و تحلیل و تدوین گزارش موضوعی (پروژه انفرادی) را عهده‌دار می‌گردد. در پایان کتابچه جامع طرح جنگل‌داری با تلفیق پروژه‌های انفرادی و همکاری کلیه دانشجویان تدوین می‌گردد. ارزیابی تهابی بخشی (پروژه انفرادی) و ارزیابی کتابچه طرح (در صورت لزوم ارائه شفاهی پروژه‌ها و کتابچه طرح) انجام و نمره درس مشخص می‌گردد.

روش ارزیابی:

تحقیق (پروژه)	آزمون نهایی	میان‌ترم	ارزش‌یابی مستمر
-	-	-	+

منابع:

- ۱- سازمان جنگل‌ها، مرانع و آبخیزداری کشور. ۱۳۷۲. دستورالعمل تهیه طرح جنگل‌داری در جنگل‌های شمال، دفتر فنی جنگل‌داری، چالوس. ۱۲۲ ص.
- ۲- اصلی، ع.، هرمان، ۱۳۴۸. روش تهیه طرح جنگل‌داری- طرح جنگل‌داری تعلیماتی دانشکده واقع در توشهر، نشریه دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران. ۱۱۰ ص.

جلسه بحث

دروس پیش نیاز: ندارد	نوع درس		ردیف درس ۵۳	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ تعداد ساعت: ۴۸	عنوان درس به فارسی: جلسه بحث
	نظری *	تخصصی			عنوان درس به انگلیسی:
	عملی ۱				آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد ☐ آزمایشگاه × (۱۶ ساعت) کارگاه ☐ سفر علمی × (۳۲ ساعت) سقینه ایار ☒

هدف: آشنا نمودن دانشجویان با نحوه جستجو پایگاه های اطلاعاتی جهت شناسایی و گردآوری منابع علمی و تدوین و گردآوری و تحلیل در موضوع خاص.

سرفصل درس:

عملی: دانشجو به صورت انفرادی زیر نظر استاد راهنمای عنوانی را برای تحقیق روی یک موضوع تخصصی مرتبط با رشته گرایش خود انتخاب می نماید. با مراجعت به پایگاه های اطلاعاتی فارسی و انگلیسی منابع مرتبط را گردآوری و به صورت تحلیلی گزارشی را تدوین و در حضور دانشجویان و استاد راهنمای خود ارائه می نماید. همچنین دانشجو می تواند در صورت فراهم بودن شرایط و امکانات، مطالعات خود را به صورت عرصه ای انجام دهد.

روش ارزیابی:

ارزش یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
+	-	-	-

منابع: -

جنگل داری شهری

 دروس پیش فیاز: ندارد	نوع درس		ردیف درس ۵۴	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	عنوان درس به فارسی: جنگل داری شهری
	نظری ۲	اختیاری			عنوان درس به انگلیسی: Urban forestry

آموزش تکمیلی: دارد ندارد آزمایشگاه کارگاه سفر علمی سمینار

هدف: آشنایی و تسلط کامل دانشجویان کارشناسی با اصول و مبانی جنگل داری شهری

سرفصل درس:

نظری: تاریخچه جنگل داری شهری- تعاریف جنگل داری شهری- فواید درختان و جنگل های شهری- وضعیت جنگل داری شهری در جهان و ایران- کارکردهای جنگل داری شهری: کارکردهای زیست محیطی (کیفیت هوا، مصرف انرژی، کاهش صدا و آلودگی صوتی)- کارکردهای اقتصادی- اجتماعی- تولید در جنگل داری شهری تأثیر فضای سبز در روحیات انسان- برنامه ریزی و مدیریت پایدار جنگل های شهری- معیارها و شاخصهای پایداری در جنگل های شهری- مشارکت مردمی در جنگل داری شهری- کاربرد اکولوژی سیمای سرزمین در جنگل داری شهری- آماده سازی و کاشت درختان در مناطق شهری- نیازهای درختان، خواص خاک های شهری- اصلاح محل برای کاشت درختان- انتخاب گونه ها (پهنه برقان و سوزنی برقان)- اندازه گیاهان و درختان- روش قیمت گذاری مناسب- حمایت از درختان کاشته شده- مدیریت درختان- روش آمار برداری در جنگل داری شهری- ارتباط فضای سبز و توسعه شهری.

روش ارزیابی:

ارزش یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
+	+	+	-

منابع:

- سازمان پارک ها و فضای سبز شهر تهران، ۱۳۷۴. جنگل داری شهری، انتشارات شرکت پیام رسانا، ۲۴۰ ص

جنگل داری اجتماعی

 <p>دروس پیش فیا ز نداره</p>	نوع درس	ردیف درس ۵۵	قطعه: کارشناسی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	عنوان درس به فارسی: جنگل داری اجتماعی
				عنوان درس به انگلیسی: Social forestry
آموزش تکمیلی: دارد ☐ ندارد ☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐				

هدف: آشنایی دانشجویان با مفاهیم اولیه جنگل داری اجتماعی.

سرفصل درس:

نظری: کلیات (اصطلاحات، تعاریف و مفاهیم مرتبط با جنگل داری اجتماعی)- جوامع روستایی و جنگل نشین و بیوگرافی آنها- حقوق جنگل نشینان نسبت به اراضی منابع طبیعی از جنبه های عرفی و ارتفاقی- وابستگی (نوع و میزان تقریبی) جنگل نشینان به کالاها و خدمات جنگل- ضرورت توزیع منافع جنگل بین جوامع محلی (اشغال، درآمد و ...)- روش های مشارکتی- استفاده از دانش بومی و مشارکت جنگل نشینان در طراحی، اجرا و حفاظت جنگل ها- تعاونی های جنگل و نقش آنها- نقش تعاونی های مردمی در مدیریت جنگل- سازمان های غیردولتی و مدیریت جنگل.

روش ارزیابی:

تحقيق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- سلطانی، آ.، عواطفی همت، م.، محمدی کنگرانیج. ۱۳۹۰. جنگل داری اجتماعی، موسسه آموزش عالی علمی- کاربردی جهاد دانشگاهی، ۱۸۴، ص.
- طالب، م. ۱۳۸۸. اصول و اندیشه های تعاون. انتشارات دانشگاه تهران، ۱۹، ص.

گردشگری منابع طبیعی

عنوان درس به فارسی: گردشگری منابع طبیعی	عنوان درس به انگلیسی: Natural resources Ecotourism	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲	ردیف درس تعداد ساعت: ۳۲	نوع درس اختیاری	دروس پیش‌نیاز: پارک‌ها و ذخیره‌گاه‌های جنگلی
۵۶	۳۲	۲	۳۲	۵۶	۲

هدف: آشنایی دانشجویان با مفاهیم گردشگری و طبیعت‌گردی و نقش آن‌ها از دیدگاه‌های مختلف سرفصل درس:

نظری: تعاریف گردشگری و طبیعت‌گردی- جاذبه‌های گردشگری- گردشگری متمرکز و گستره- گردشگری و توسعه پایدار- تجسس گردشگری و قابلیت پایداری- مفاهیم، تعاریف و متغیرهای طبیعت‌گردی- بررسی انواع طبیعت‌گردی- مفهوم برد اکولوژیکی یا ظرفیت قابل تحمل- طبیعت‌گردی و توسعه پایدار- تأثیرات اجتماعی و اکولوژیکی طبیعت‌گردی- سیاست‌گذاری و مقررات طبیعت‌گردی- اقتصاد طبیعت‌گردی- مسائل مدیریتی طبیعت‌گردی- طبیعت‌گردی در کشورهای توسعه‌منیافته- طرح پایدار و اقاماتگاههای طبیعی- طبیعت‌گردی و اصول اخلاقی- پهنه برداری از منابع طبیعی- پارک‌ها و منابع در آمدزایی.

روش ارزیابی:

تحقیق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

۱- اولادی قادیکلای، ج ۱۳۸۵. مقدمه‌ای بر طبیعت‌گردی. دانشگاه مازندران ۳۹۲ ص.

فرآورده‌های غیرچوبی جنگل

 دروس پیش‌نیاز ندارد	نوع درس	ردیف درس ۵۷	قطعه: کارشناسی تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: فرآورده‌های غیرچوبی جنگل
				عنوان درس به انگلیسی: Non-wood products in forest
آموزش تکمیلی: دارد ☐ ندارد ☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐				

هدف: آشنایی دانشجویان با محصولات غیرچوبی جنگل و کاربرد آن‌ها- روش‌های بهره‌برداری و اقتصاد محصولات غیرچوبی
سرفصل درس:

نظری: تاریخچه بهره‌برداری از محصولات غیرچوبی- تعریف جنگل و تولیدات جنگلی- معرفی محصولات غیرچوبی جنگل- اهمیت محصولات غیرچوبی جنگل در اقتصاد جنگل‌نشینان- تقسیم‌بندی محصولات غیرچوبی جنگل (بر اساس اندام‌های گیاهی مورد استفاده، ماهیت شیمیابی محصول و شرایط بهره‌برداری از محصولات)- بررسی محصولات غیرچوبی جنگل بر اساس مناطق مختلف رویشی ایران- روش‌های بهره‌برداری از محصولات غیرچوبی جنگل- ابزار‌آلات مورد استفاده و هزینه‌های بهره‌برداری- عوامل تاثیرگذار بر تولید محصولات غیرچوبی و زمان بهره‌برداری از آن‌ها- موارد استفاده از محصولات غیرچوبی جنگل (عصاره محلی، صنعتی و فرآورده‌های ثانویه از محصولات)- تحوه ارائه پروانه‌های بهره‌برداری از محصولات وتحوه کنترل و نظارت سازمان در عملکرد بهره‌برداران و اخذ بهره مالکانه- میزان و ارزش اقتصادی تولیدات، تحوه و امکان صادرات محصولات- سیاست‌های سازمان جنگل‌ها و مراتع در بهره‌برداری از محصولات غیرچوبی جنگل

روش ارزیابی:

تحقیق (پژوهش)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- ۱- میزائی ملا احمد، ر. ۱۳۸۶. روش‌های بهره‌برداری از گیاهان دارویی و معطر جنگلی. انتشارات جهاد کشاورزی. ۱۵۵ ص.
- ۲- رضوی، ع. ۱۳۸۸. محصولات فرعی جنگل و مرتع. موسسه فرهنگی انتشاراتی گرگان. ۳۷۶ ص.

نرم افزارهای کاربردی علوم جنگل

 دانشجوی پیش‌نیاز ندارد	نوع درس نظری ۰ عملی ۲	ردیف درس ۵۸	قطعه: کارشناسی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۶۴	عنوان درس به فارسی: نرم افزارهای کاربردی علوم جنگل
				عنوان درس به انگلیسی: Application Software in Forest Sciences
☒ آموزش تکمیلی: دارد ☐ ندارد ☐ آزمایشگاه × (۳۲ ساعت) ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار				

هدف: آشنایی دانشجویان با مهارت‌های نرم‌افزاری لازم جهت توصیف و تحلیل توده‌های جنگلی، ایجاد مهارت پردازش و گزارش.

نویسی

سرفصل درس:

عملی: روش‌های ترسیم و توصیف ساختار عمودی و افقی توده جنگلی در نرم‌افزار SVS (Stand Visualization System)-روش‌های نرم‌افزاری نمایش گرافیکی داده‌ها و آمار توصیفی با نرم‌افزار Microsoft Excel-روش‌های نرم‌افزاری آمار توصیفی، برآورد فاصله‌ای، آزمون فرضیات علمی، رگرسیون و مدل‌سازی آماری با نرم‌افزارهای SPSS و R-روش‌های نرم‌افزاری انتقال داده‌های مکانی از دستگاه GPS و Google earth-روش‌های نرم‌افزاری تعیین سطح برگ-روش‌های نرم‌افزاری بررسی بازشدگی تاج و وضعیت نور رسیده به کف جنگل با استفاده از تصاویر نیمکره-محاسبه شاخص‌های تنوع گونه‌ای با استفاده از نرم‌افزار Ecological methodology-روش‌های برآش انواع مدل‌های غیرخطی با استفاده از نرم‌افزار Curve expert-استفاده از نرم‌افزار FST جهت وارد کدن و تجزیه و تحلیل داده‌های آماربرداری جنگل.

روش ارزیابی:

تحقيق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- ۱- کلیه کتاب‌ها و دستورالعمل‌های کاربردی برای نرم‌افزارهای معرفی شده- ناشران داخلی و خارجی معتبر.

بومسازگان جنگلی ایران

	نوع درس		ردیف درس	مقطع: کارشناسی	عنوان درس به فارسی:
	نظری	اختیاری	۵۹	تعداد واحد: ۲	بومسازگان جنگلی ایران
تعداد ساعت: ۱۲۸					عنوان درس به انگلیسی:
آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد ☐					Forest ecosystems in Iran
☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☒ (۶۴ ساعت) ☐ سمینار ☐					

هدف: آشنایی با جنگل‌های مناطق رویشی مختلف کشور

سرفصل درس:

عملی: بازدید از بومسازگان جنگلی هیرکانی، ایران- تورانی و صحاراستدی

روش ارزیابی:

تحقيق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- ۱- ساعی، ک. ۱۳۲۷. جنگل‌شناسی، جلد ۱. انتشارات دانشگاه تهران، ۳۲۸ ص.
- ۲- ثابتی، ح. ۱۳۴۱. بررسی اقلیم حیاتی ایران، انتشارات دانشگاه تهران، ۲۶۰ ص.
- ۳- ثابتی، ح. ۱۳۴۸. ارتباط نبات و محیط سیناکولوزی، انتشارات دانشگاه تهران، ۴۸۰ ص.
- ۴- جزیره‌ای، م.ح. ۱۳۴۱. تقسیمات جنگلی ایران، انتشارات دانشگاه تهران، ۴۵۰ ص.
- ۵- جزیره‌ای، م.ح. ابراهیمی رستاقی، م. ۱۳۷۹. جنگل‌شناسی زاگرس، انتشارات دانشگاه تهران، ۴۵۰ ص.
- ۶- مصدق، ا. ۱۳۶۵. جنگل‌شناسی، انتشارات دانشگاه تهران، ۴۸۱ ص.

مبانی تکنولوژی بذرور جنگلی

 <p>دروس پیش فیزی ندارد</p>	نوع درس <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">نظری ۱</td><td style="width: 50%;">اختیاری</td></tr> <tr> <td style="text-align: center;">عملی ۱</td><td></td></tr> </table>	نظری ۱	اختیاری	عملی ۱		ردیف درس 60	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۶۴	عنوان درس به فارسی: مبانی تکنولوژی بذرور جنگلی عنوان درس به انگلیسی: Principle of forest seeds technology
نظری ۱	اختیاری							
عملی ۱								
آموزش تكميلی: دارد ☒ ندارد ☐ آزمایشگاه: ☒ (۱۶ ساعت) کارگاه: ☐ سفر علمی: ☒ (۳۲ ساعت) سمینار: ☐								

هدف: آشنایی دانشجویان با اصول کلی تولید و جمع‌آوری و آزمایش بذر
سرفصل درس:

نظري: کليات و تاريخه استفاده از بذر در جنگل‌کاري و زراعت- تعریف بذر و نهال- فرآيندهای زايشی در گياهان جنگلی- درختان مادری بذرده- اکولوژی تولید مثل و شرایط تشکيل بذر- انواع بذر و استفاده‌های آن- ساختمان، مشخصات و آناتومی بذر (شكل بذر)- عناصر موجود در بذر و ذخیره مواد غذائي (شيمی بذر)- رکود، خواب و طول عمر بذر و نقش اکولوژيکي آن‌ها- پراکنش بذر و خطرات قبل از آن- مراحل جوانه‌زنی و عوامل داخلی و محیطی مؤثر بر آن- بسترهای کاشت- کوددهی پس از کاشت بذر- مبارزه با بیماری‌ها و آفات بذر به روش‌های بیولوژیکی- کنترل کیفیت بذر (انواع مختلف آزمایش‌های بذر از جنبه‌های قوه نامیه، قدرت نامیه، ارزش بیولوژیکی، ارزش کاشت، آزمون‌های سلامتی بذر)- رشد بذر و نهال- قوانین و اصول تولید بذر و توسعه روش‌های آزمون- روش‌های جمع‌آوری بذر- تگهداری و حفاظت از بذر- بوخارى، حمل و نقل و بسته‌بندی بذر.

عملی: انجام انواع آزمایش‌های بذر (قوه نامیه، قدرت نامیه، سلامت بذر و ...)- بازدید از مراکز تولید بذر و نهال درختان جنگلی- بازدید از درختان بذرده و کار عملی جمع‌آوری، نگهداری و کاشت بذر در گل خانه و زمین (خرانه).

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقيق (پروژه)
+	+	+	-

منابع:

- ۱- رسمی شاهراهی، ت. ۱۳۸۹. مدیریت نهالستان‌های جنگلی، انتشارات دانشگاه گیلان، ۱۵۴ ص.
- ۲- توکل افشار، سورکی، ع، قاسمی، ا. ۱۳۸۷. فناوری بذر و مبانی زیست ساختی آن، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۵۱ ص.
- ۳- دهقانی شورکی، ی. ۱۳۸۴. تولید بذر و نهال درختان جنگلی، انتشارات موسسه آموزش عالی علمی کاربردی جهاد کشاورزی، ۲۲ ص.
- ۴- قادری، ا، کامکار، ب، سلطانی، ا. ۱۳۸۷. علوم و تکنولوژی بذر، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد، ۵۱۲ ص.
- ۵- موسوی، ک. ۱۳۹۰. بوم شناسی بذر، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد، ۲۴۸ ص.

بیشه‌زارعی

 دروس پیش‌نیاز: ندارد	نوع درس <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td style="padding: 5px;">نظری ۲</td><td style="padding: 5px;">اختیاری</td></tr> <tr> <td style="padding: 5px;">عملی ۰</td><td></td></tr> </table>	نظری ۲	اختیاری	عملی ۰		ردیف درس ۶۱	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: بیشه‌زارعی عنوان درس به انگلیسی: Agroforestry
نظری ۲	اختیاری							
عملی ۰								
آموزش تکمیلی: دارد □ ندارد × آزمایشگاه □ کارگاه □ سفر علمی □ سمینار □								

هدف: آشنایی دانشجویان با انواع سیستم‌های بیشه‌زارعی و نحوه اجرای آن‌ها
سرفصل درس:

نظری: مقدمه و کلیات در مورد مفاهیم بیشه‌زارعی- تاریخچه بیشه‌زارعی- اثرات محیطی بیشه‌زارعی- جنبه‌های اقتصادی و اجتماعی بیشه‌زارعی- طبقه‌بندی سیستم‌های بیشه‌زارعی- معرفی مهمترین سیستم‌های درخت- زراعت (Agrosilvicultural) و شیوه‌های طراحی و مدیریت آن‌ها- معرفی مهمترین سیستم‌های درخت- دامپروری (Silvopatorial) و شیوه‌های طراحی و مدیریت آن‌ها- معرفی سایر ترکیبات بیشه‌زارعی نظیر درخت- آبزیان، درخت- زیبور عسل، درخت- کرم ابریشم، درخت- قارچ و شیوه‌های طراحی و مدیریت آن‌ها- سیستم‌های بیشه‌زارعی برای زمین‌های کوچک- بیشه‌زارعی در مناطق خشک، نیمه‌خشک و مرطوب- بیشه‌زارعی در مناطق کوهستانی و مرتفع- معرفی گونه‌های درختی مناسب برای استفاده در سیستم‌های بیشه‌زارعی با توجه به ویژگی‌های نواحی رویشی مختلف در ایران- طرح بیشه‌زارعی- ترویج بیشه‌زارعی.

روش ارزیابی:

ارزش‌بایی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
+	+	-	-

منابع:

- ۱- چوندووات، ب.س، گوتام، س.ک، ۱۳۸۵. بیشه‌زارعی (اگروفارستی)، ترجمه دکتر شامخی، انتشارات دانشگاه تهران، ۲۷۲ ص.
- ۲- میربادین، ۱۳۸۸. درختان و درختچه‌های مناسب جنگلداری تلفیقی، انتشارات مؤسسه آموزش عالی علمی کاربردی وزارت جهاد کشاورزی.
3. Nair, 1993. An introduction to Agroforestry. K.A.Pub. & ICRAF.

مبانی کشت بافت و ریزازدیادی درختان جنگلی

 دروس پیش نیاز: ندارد	نوع درس	ردیف درس	قطعه: کارشناسی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۴۸	عنوان درس به فارسی:
				مبانی کشت بافت و ریزازدیادی درختان جنگلی
آموزش تکمیلی: دارد × ندارد □ آزمایشگاه × (۳۲ ساعت) کارگاه □ سفر علمی □ سمینار □				

هدف: آشنایی دانشجویان با اهداف و روش‌های کشت بافت و ریزازدیادی گونه‌های جنگلی
سرفصل درس:

نظری: تعریف کشت بافت گیاهی - تاریخچه و اهمیت آن - کاربرد کشت بافت گیاهی در جنگل‌داری - آشنایی با آزمایشگاه کشت بافت گیاهی و وسائل مورد استفاده در آن - آشنایی با ترکیبات و مواد مورد استفاده در کشت بافت گیاهی - تهیه محیط‌های کشت و استریل محیط - تهیه مواد گیاهی و ریزتمونه‌ها - عوامل مؤثر در موقعیت کشت‌ها - نحوه غلبه بر آلودگی‌ها - انواع کشت‌ها (کالوس، پروتوپلاست، جنین و ...) - انگیزش اندامزایی - ریزازدیادی و مراحل آن - نقش هورمون‌های گیاهی در ریزازدیادی - آشنایی با روش‌های تولید گیاهان عاری از ویروس و بیماری‌ها - ریزازدیادی به منظور تولید انبوه.

عملی: آشنایی با انواع روش‌های کشت بافت و ریزازدیادی گونه‌های جنگلی در آزمایشگاه - تهیه ریزتمونه‌های گیاهی - روش‌های استریل ظروف کشت بافت و نمونه‌های گیاهی.

روش ارزیابی:

تحقیق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌بایی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- ۱- فروتن، آ., وادیدار، ر. ۱۳۸۵. کشت بافت گیاهی. مرکز نشر سپهر، ۲۹۳ ص.
- ۲- قاسمی بزدی، ک., احمدی، ا. ۱۳۸۸. بیوتکنولوژی سلول و بافت. نشر مختومقلی، ۲۵۲ ص.
- 3- Viale, C., Odescalchi, T. 2003. Agency for the protection of the environment and for technical services. Seed propagation of Mediterranean trees and shrubs, Roma, 107p.
- 4- Mary, L.D., Thomas, D.L. 1984. Forest nursery manual, production of bare root seedlings, 377p.
- 5- Michel, A., Charles, W.H. 1986. The reference manual of woody plant propagation. pennsilvania university, 223 p.
- 6- Agrawal, P.K. Dadlani, M. 1992. Techniques in Seed Science and Technology, South Asian Publisher, 210 p.

درخت‌شناسی سوزنی برگان

 دروز پیش‌نیاز: دارد	نوع درس	ردیف درس ۶۳	قطعه: کارشناسی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۶۴	عنوان درس به فارسی:
				درخت‌شناسی سوزنی برگان
	نظری ۱	اختیاری	آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد ☐	عنوان درس به انگلیسی: Coniferous trees
	عملی ۱		آزمایشگاه ☒ (۱۶ ساعت) کارگاه ☐ سفر علمی ☒ (۳۲ ساعت) سمینار ☐	

هدف: شناسایی درختان سوزنی برگان

سرفصل درس:

نظری: انتشار جغرافیایی سوزنی برگان در دنیا- اصول شناسایی سوزنی برگان- کلیدهای شناسایی سوزنی برگان خانواده‌های زیر:

۱- Cupressaceae تا حد جنس به همراه نیازهای رویشی- معرفی گونه‌های بالاهمیت هر جنس

۲- Pinaceae تا حد جنس به همراه نیازهای رویشی- معرفی گونه‌های با اهمیت هر جنس

۳- Taxodiaceae تا حد جنس به همراه نیازهای رویشی- معرفی گونه‌های با اهمیت هر جنس

۴- Araucariaceae تا حد جنس به همراه نیازهای رویشی- معرفی گونه‌های با اهمیت هر جنس

۵- Taxaceae تا حد جنس به همراه نیازهای رویشی- معرفی گونه‌های با اهمیت هر جنس

۶- Chephalotaxaceae

۷- Podocarpales تا حد خانواده راسته

عملی: پازدید سوزنی برگان در عرصه‌های جنگل‌کاری- آربورتم و شناسایی عملی در هر باریوم.

روش ارزیابی:

تحقيق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- ۱- زارع، ح. ۱۳۸۰. گونه‌های بومی و غیربومی سوزنی برگ در ایران، وزارت جهاد کشاورزی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مرانع، ۴۹۸ ص.
- 2- Russell, T., Catherine, C. 2014. Trees: An Illustrated Identifier And Encyclopedia: A Beautifully Illustrated Guide To 600 Trees, Including Conifers, Broadleaf Trees And Tropical Palms, 264 p.
- 3- Rodd, T., Stackhouse, J. 2008. Trees: A Visual Guide. University of California Press, 304 p.

مبانی جنگل‌شناسی خارج از شمال

نامه دانشگاه پژوهش و تکمیل آذربایجان شرقی	دستورالعمل دانشگاه پژوهش و تکمیل آذربایجان شرقی	دروس پیش نیاز:	نوع درس	ردیف درس	مقطع: کارشناسی	عنوان درس به فارسی:		
			نظری ۱	۶۴	تعداد واحد: ۲	میانی چنگل شناسی خارج از شمال		
نامه دانشگاه پژوهش و تکمیل آذربایجان شرقی	دستورالعمل دانشگاه پژوهش و تکمیل آذربایجان شرقی	دروس پیش نیاز:	عملی ۱	۸۰	تعداد ساعت:	عنوان درس به انگلیسی:		
			اختیاری			Principle of silviculture out of the north		
آموزش تکمیلی: دارد × ندارد □								
آزمایشگاه □ کارگاه □ سفر علمی × (۶۴ ساعت) سینیمار □								

هدف: آشنایی با اصول جنگل‌شناختی، در سایر مناطق؛ و پیشی (به جزء هیرکانی)

مس فصل دویس

نظری: ساختار رستنی‌ها و جوامع جنگلی (نواحی رویشی ایران-تورانی و صحرا-اسندی) - وسعت و پراکنش - طبقه‌بندی اقلیمی - تؤوساتیک - حالش‌های پیش رو (بین‌گدھا، تغیر اقلیم و ...) - روش‌های احیا و بازسازی - محصولات فرعی ...

عملی: با دیدار چنگا های خارج از شمال و آشناز با اصوات چنگا شناسید، این چنگا ها

۱۰۷

ارزش‌بایی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
+	+	+	-

منابع

- ۱- ساعی، ک. ۱۳۲۷. جنگل‌شناسی، جلد ۱. انتشارات دانشگاه تهران، ۳۲۸ ص.
  - ۲- ثابتی، ح. ۱۳۴۱. بررسی اقلیم حیاتی ایران، انتشارات دانشگاه تهران، ۲۶۰ ص.
  - ۳- ثابتی، ح. ۱۳۴۸. ارتباط نبات و محیط سیناکولوزی، انتشارات دانشگاه تهران، ۴۸۰ ص.
  - ۴- جزیره‌ای، م.ح. ۱۳۴۱. تقسیمات جنگلی ایران، انتشارات دانشگاه تهران، ۴۵۰ ص.
  - ۵- جزیره‌ای، م.ح. ابراهیمی رستاقی، م. ۱۳۷۹. جنگل‌شناسی زاگرس، انتشارات دانشگاه تهران، ۴۵۰ ص.
  - ۶- مصدق، ا. ۱۳۶۵. جنگل‌شناسی، انتشارات دانشگاه تهران، ۴۸۱ ص.

ارزش‌گذاری منابع جنگلی

 <p>دروس پیش‌نیاز: اقتصاد منابع طبیعی</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="2">نوع درس</th></tr> <tr> <th>نظری ۲</th><th>اختیاری</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>عملی ۰</td><td></td></tr> </tbody> </table> <p>آموزش تکمیلی: دارد □ ندارد × آزمایشگاه □ کارگاه □ سفر علمی □ سمینار □</p>	نوع درس		نظری ۲	اختیاری	عملی ۰		<p>ردیف درس ۶۵</p> <p>قطعه: کارشناسی ۲</p> <p>تعداد واحد: ۳۲</p> <p>تعداد ساعت: ۳۲</p>	<p>عنوان درس به فارسی: ارزش‌گذاری منابع جنگلی</p> <p>عنوان درس به انگلیسی: Evaluation of forest resources</p>
نوع درس									
نظری ۲	اختیاری								
عملی ۰									

هدف: آشنایی دانشجویان با ارزش‌های اقتصادی منابع جنگلی (کالا و خدمات) و اصول بازاریابی آن‌ها

سرفصل درس:

نظری: ارزش اقتصادی جنگل‌ها- اصول ارزش‌گذاری و بازاریابی منابع جنگلی (چوبی و غیرچوبی)- نقش اقتصاد منابع جنگلی بر معیشت جوامع محلی- نقش جنگل‌ها در توسعه اقتصادی- روش‌های ارزش‌گذاری جنگل- ارزش‌گذاری بر اساس قیمت بازاری مستقیم- روش‌های ارزش‌گذاری بر اساس قیمت‌های بازاری غیرمستقیم- ارزش‌گذاری کالاها و خدمات غیربازاری جنگل- روش هزینه فرست- روش هزینه سفر(TC)- روش ارزش‌گذاری مشروط (CVM)- روش ارزش‌گذاری هیدونیک (HPM).

روش ارزیابی:

تحقيق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- 1- Cummings, R.G., Brookshire, D.S., Schulze,W.D. 1986. Valuing environmental goods: an assessment of the contingent valuation method, Rowman&AllanheldPublicatioon, USA. 270p.
- 2- Stahl, R.G., Kapustka, L.A., Munns, W.R., Bruins, R.J.F. 2008. Valuation and ecological resources, SETAC (Edn), 231p.
- 3- Kengen, S. 1997. Forest valuation for decision making, lessons of experience and proposal for improvement. F. A. O. (Edn), 134p.

قارچ‌شناسی جنگل

دروس پیش‌نیاز: 	ندارد	نوع درس		رده‌ی درس ۶۶	قطعه: کارشناسی ۲ تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: قارچ‌شناسی جنگل
نظری ۱	اختیاری					
		عملی ۱		تعداد ساعت: ۶۴	عنوان درس به انگلیسی: Forest Mycology	
آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد ☐						آزمایشگاه ☒ (۱۶ ساعت) کارگاه ☐ سفر علمی ☒ (۳۲ ساعت) سمینار ☐

هدف: آشنایی با اصول و روش‌های رده‌بندی و شناسایی قارچ‌های جنگلی، چرخه زیستی و کاربردهای آن.

سرفصل درس:

نظری: تاریخچه قارچ‌شناسی جنگل در ایران- اصول و روش‌های رده‌بندی قارچ‌ها- روش‌های شناسایی قارچ‌ها در جنگل- مهمترین قارچ‌های بیماری‌زا در مناطق رویشی ایران- قارچ‌های بیماری‌زا در نهالستان جنگلی- چرخه زیستی قارچ‌های بیماری‌زا درختان جنگلی- مهمترین قارچ‌های خوارکی و سمی در جنگل- کاربرد قارچ‌ها در صنایع دارویی و صنعتی- انواع خسارت قارچ‌ها بر چوب‌ها و درختان جنگلی.

عملی: شناسایی قارچ‌های بیماری‌زا در آزمایشگاه- شناسایی قارچ‌های سمی و خوارکی در جنگل- بازدید صحرایی در جنگل.

روش ارزیابی:

تحقيق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- ۱- بهداد، ا. ۱۳۶۴. اصول قارچ‌شناسی. انتشارات دانشگاه تهران، ۶۹۲ ص.
- ۲- مهرآوران، ح. ۱۳۷۲. مبانی قارچ‌ها. انتشارات دانشگاه ارومیه، ۵۳۳ ص.
- ۳- ارشاد، ج. ۱۳۷۴. قارچ‌های ایران. انتشارات سازمان تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی، ۸۸۸ ص.
- 4- Michel, A., Charles, W., Heuser, J. 1986. The Reference Manuel of oody Plant Propagation, pennsilvania University, 223p.
- 5- Gregg, A., Coyle, G.F., Harshbarger, C. 1988. Native Trees, Shrubs and Vines for Urban and Rural America, Highshoe, 819p.
- 6- James, S.W. 1969. Plant Propagation Practices, Coilier Macmillan Canada 344p.

حفظ آب و خاک

نادرد دروس پیش نیاز:	نوع درس		ردیف درس ۶۷	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: حفظ آب و خاک
	نظری ۱	اختیاری			
عملی ۱				تعداد ساعت: ۶۴	عنوان درس به انگلیسی: Soil and water conservation
		آموزش تكميلی: دارد ☒ ندارد ☐		آزمایشگاه ☒ (۱۶ ساعت) کارگاه ☐ سفر علمی ☒ (۳۲ ساعت) سيمinar ☐	

هدف: آشنایی با مفهوم و مخاطرات آب و خاک و روش‌های حفاظت و تثبیت

سرفصل درس:

نظری: مقدمه- تاریخچه- فرسایش و حفاظت خاک در دنیا و ایران- اصول فرسایش خاک- اصول مبارزه مستقیم و غیرمستقیم با فرسایش- اندازه‌گیری انواع مختلف فرسایش- گل آلودگی- روش‌های اندازه‌گیری تخریب مخصوص- معرفی روش‌های مبارزه با فرسایش سطحی و شیاری (تراس‌بندی، بانکت و ...)- معرفی روش‌های مبارزه با فرسایش خندقی- معرفی روش‌های مبارزه با فرسایش آبراهامی و رودخانه‌ای- سرعت آستانه شروع رواناب و فرسایش- عوامل مؤثر در رسوب گذاری- کنترل فرسایش بادی در مراحل مختلف- پادشکن‌ها و انواع آن- طراحی و شیوه مبارزه پادشکن‌ها- مالج و کاربرد آن در حفاظت خاک و بهره‌برداری از آب- اولویت‌بندی زیرخواه- کنترل حرکات توده‌ای (جلوگیری از ورود آب، زهکشی، روش‌های الکتریکی و ...)- آبراهه‌های علفی- کنترل کمی و کیفی- بررسی اقتصادی طرح‌های حفاظت آب و خاک به نسبت تولید رسوب- روش‌ها و مدل‌های برآورد فرسایش خاک- تهیه نقشه فرسایش خاک.

عملی: تهیه طرح‌های حفاظتی و بازدید از پروژه‌ها- پروژه عملی با استفاده از مدل‌های فرسایش.

روش ارزیابی:

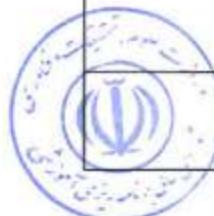
ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقيق (پروژه)
+	+	+	-

منابع:

- عبدی، آ.، مجتبیان، ب.، رحیمی، ح.، زبری، م. ۱۳۹۰. بررسی تنوع درون گونه‌ای مقاومت کششی ریشه به عنوان مصالح بوم مهندسی (مطالعه موردي: بخش پاتم، جنگل خبرود)، نشریه محیط زیست طبیعی، مجله منابع طبیعی ایران، ۲(۶۴): ۱۳۷-۱۴۲.
- Dvorak, J., Novak, L. 1994. Soil conservation and silviculture, Developments in Soil Science 23. Agricultural University, Prague, Czech Republic. ELSEVIER Amsterdam-London-New York-Tokyo, 399 p.
- Morgan, R.P.C. 2005. Soil erosion and conservation, Third edition. Black well Publishing, National Soil Resources Institute, Cranfield University. 304 p.

علوم کار جنگل

دروس پیش‌نیاز: دارد	نوع درس		ردیف درس ۶۸	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۸۰	عنوان درس به فارسی:
	نظری ۱	اختیاری			علوم کار جنگل
عملی ۱		عنوان درس به انگلیسی:			
☒ آموزش تکمیلی: دارد × ندارد		☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی × (۶۴ ساعت) ☐ سمینار			Forest work sciences

هدف: درک مفهوم مطالعه کار

سرفصل درس:

نظری: اهمیت علوم کار و اصول علم کار- تاریخچه علوم کار- تعاریف و مفاهیم- مطالعات کار (اهمیت و معرفی روش‌ها)- فنون زمان‌سنجی برای تجزیه و تحلیل سیستم‌های جنگل- روش‌های مختلف ثبت اطلاعات- روش‌های مختلف زمان‌سنجی و کاربرد آنها- مکانیزاسیون گیفی (راسیونالیزاسیون)- فیزیولوژی کار- قوانین و مقررات کار- ابزار کار- محیط کار- پرداخت دستمزد- سازمان دادن به تولید و کار- سازمان اجرایی کار- عوامل صرفه جویی و پیشرفت کار- تیروی کار در جنگل- انسان به عنوان سازمان دهنده و مجری کار- اصول ایمنی در کار با وسایل دستی و ماشین‌آلات.

عملی: بازدید علمی از یک واحد مکانیزه تولیدی در جنگل‌های شال کشور- کار با ساعت‌های زمان‌سنجی- اجرای زمان‌سنجی پیوسته و ناپیوسته در مورد ماشین‌های مشغول کار در جنگل.

روش ارزیابی:

تحقيق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- سبحانی، م. ۱۳۸۲. جزو زمان‌سنجی و تجزیه و تحلیل آماری. ۱۰۰ ص
- Delmer, W., Karger, F., Bayha, H. 1987. Engineered work measurement. Fourth edition. Industrial Press Inc. 503p.
- Oleary John, E. 1973. Planning and Decision making as applied to forest harvesting. Proceeding of a symposium Held September 11-12, 158p.
- Wittering, W.O. 1973. Work study in forestry. Forestry Commission Bulletin No, 47. London: Her Majestys Stationery Office, 100p.

آشنایی با ماشین‌های جنگل

دروس پیش‌نیاز: ندارد	نوع درس		رده‌ف درس ۶۹	قطعه: کارشناسی تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: آشنایی با ماشین‌های جنگل
	نظری ۱	اختیاری			
عملی ۱				تعداد ساعت: ۸۰	عنوان درس به انگلیسی: Forest machinery

آموزش تکمیلی: دارد ندارد
 آزمایشگاه کارگاه سفر علمی (۶۴ ساعت) سمینار

هدف: شناخت ماشین‌های مورد استفاده در امور جنگل‌داری و کاربرد آن‌ها

سرفصل درس:

نظری: کلیات- لزوم مکانیزاسیون در جنگل- سیستم‌های غیرمکانیزه (سرسره‌های جنگلی، اره‌های دوسر، آرک و سالکی، اهرم‌ها و ...)- سیستم‌های نیمه مکانیزه (اره‌های موتوری، تیرفورها و ...)- سیستم‌های تمام مکانیزه: معرفی ماشین‌های قطع و تبدیل (کاترها، فلربانچرها، هاروسترها، چپرها و ...)- معرفی ماشین‌آلات چوبکشی زمینی (اسکیدرها کابلی و چنگال‌دار، فورواردرها و ...)- معرفی ماشین‌آلات بارگیری چوب- کارایی و تفاوت ماشین‌های چرخ لاستیکی و چرخ زنجیری- معرفی سیستم‌های کابلی- معرفی ماشین‌های جاده‌سازی جنگل (بولدوزرها، بیل‌های هیدرولیکی، لودرها، گریدرها، غلتک‌ها و ...)- ماشین‌های مربوط به کاشت و داشت جنگل کاری‌ها.

عملی: بازدید از فعالیت ماشین‌آلات در طرح‌های جنگل‌داری.

روش ارزیابی:

تحقيق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- ۱- توران، ع. ۱۳۸۵. مدیریت ماشین‌های راه‌سازی. شماره ۱۲، انتشارات دنیای تو، ۳۴۱ ص.
- ۲- لطفعلیان، م. ۱۳۹۰. حمل و نقل چوب. انتشارات آیینه، ۳۶۰ ص.
- 3-Drushka, K., Konttinen, H. 1997. Tracks in the forest-the evolution of logging machinery.
- 4-Huggard, E. R., Owen, T. H. 1959. Forest machinery. Forest machinery.

ترویج و آموزش منابع طبیعی

دروس پیش‌نیاز: ندارد	نوع درس		ردیف درس ۷۰	قطعه: کارشناسی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	عنوان درس به فارسی: ترویج و آموزش منابع طبیعی عنوان درس به انگلیسی: Natural resources extension and instruction
	نظری ۲	اختیاری			
آموزش تکمیلی: دارد ☐ ندارد ☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار					

هدف: آشنا نمودن دانشجویان با نظامهای آموزشی و فعالیتهای آموزشی و ترویجی در منابع طبیعی

سرفصل درس:

نظری: اهمیت تربیت نیروی انسانی ماهر و نقش آن در توسعه کشاورزی و منابع طبیعی- نظامهای آموزش (رسمی، غیر رسمی، آزاد)- عوامل مؤثر در آموزش (اهداف، محتوا، آموزشگر، فراغیر، تکنولوژی آموزشی، تئوری‌های یادگیری و مدیریت)- تعاریف- فلسفه- اصول- اهداف- روش‌ها و تاریخچه ترویج- عملکرد ترویج در آموزش روستاییان و عشایر (بزرگ‌سالان و جوانان)- نظام ترویج در ایران- تاریخچه و نظام آموزشی کشاورزی و منابع طبیعی در ایران- اهمیت و اصول کشاورزی و منابع طبیعی (روش‌های تدریس، تهیه دروس و ازمون)- آموزش بزرگ‌سالان (تعاریف، اهمیت، مفاهیم، اصول و فلسفه ویژگی‌های آن)- ارتباطات (تعاریف، عوامل و وسائل)- نشر نوآوری‌ها (تعاریف، مراحل و سرعت پذیرش و عوامل مؤثر در پذیرش)- تکنولوژی آموزشی (تعاریف، اهمیت، وسائل آموزش سمعی و بصری و کاربرد آن‌ها)- رهبری- مدیریت و سرپرستی در آموزش ترویج (تعاریف، انواع ویژگی‌ها، روش‌ها و کاربرد آن‌ها)- برنامه‌ریزی و ارزش‌بایی فعالیتهای آموزشی و ترویجی- پیوستگی تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی و منابع طبیعی در جریان برنامه‌های جامع توسعه کشاورزی و منابع طبیعی کشور.

روش ارزیابی:

ارزش‌بایی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقيق (پروژه)
+	+	+	-

منابع:

- ۱- سلمان زاده، س. مقدمه ای بر آموزش ترویج انتشارات دانشگاه شهید چمران اهواز، ۱۴۲۳.
- ۲- ملک محمدی، ا.، داهی، هر، ۱۳۸۶، مبانی ترویج کشاورزی و منابع طبیعی، انتشارات دانشگاه تهران، ۴۴۴ ص.

شناخت حیات وحش جنگل

دروس پیش نیاز: ندارد	نوع درس نظری ۲ عملی ۰	ردیف درس ۷۱	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	عنوان درس به فارسی: شناخت حیات وحش جنگل
				عنوان درس به انگلیسی: Forest wildlife
آموزش تکمیلی: دارد ☐ ندارد ☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐				

هدف: آشنایی با حیات وحش در بوم سازگان جنگلی

سرفصل درس:

نظری: تعاریف حیات وحش - پستانداران (مقدمه، مورفولوژی پستانداران، زیستگاه، عادتها و خصوصیات، طبقه‌بندی پستانداران، گیاه‌خواران، راسته زوج‌سمان - خانواده گوزن‌ها، خانواده گاوستان، خانواده گراز) - گوشت‌خواران (خانواده گربه‌ستان، خانواده سگ‌ستان، خانواده خرس، خانواده سمور) - نمایه‌ها و علائم تشخیص گونه‌های پستاندار در جنگل - نیازهای زیستگاهی پستانداران - پرندگان: پیش‌گفتار، مهاجرت پرندگان - طبقه‌بندی پرندگان - راسته درنا شکلان - راسته ماکیان - راسته کبوتر شکلان - راسته جغدها - راسته دارکوب‌ها - راسته کوکوشکلان - راسته گنجشک‌شکلان (خانواده‌های توکا، سهره، چرخ‌رسک، گنجشک و زرد‌پره) - نیازهای زیستگاهی پرندگان - اثرات متقابل جنگل و حیات وحش.

روش ارزیابی:

تحقيق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌بایی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- ۱- فیروز، ا. ۱۳۷۸. حیات وحش ایران (مهردادان). مرکز نشر دانشگاهی، ۴۹۱ ص.
- ۲- ضایی، ه. ۱۳۷۵. راهنمای صحرایی پستانداران ایران. انتشارات سازمان حفاظت محیط زیست، ۴۱۹ ص.
- ۳- منصوری، ج. ۱۳۷۹. راهنمای صحرایی پرندگان ایران. نشر ذهن آویز، ۴۹۸ ص.
- 4- Bobek, B. 1991. Global trend in wildlife management, Krafowa.
- 5- Thomas, J.W. 1979. Wildlife habitat, in management forest: the blow mountains of Oregon and Washington, USDA, 512 p.

چوب شناسی و صنایع چوب

دروس پیش نیاز: ندارد	نوع درس		ردیف درس ۷۲	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۴۸	عنوان درس به فارسی: چوب شناسی و صنایع چوب
	نظری ۱	اختیاری			عنوان درس به انگلیسی: Wood identification and wood industry
☒ آموزش تکمیلی: دارد × ندارد ☒ آزمایشگاه × (۳۲ ساعت) ☒ سفر علمی ☒ کارگاه ☒ سمینار					

هدف: آشنایی با خواص چوب و کاربردهای آن

سرفصل درس:

نظری: تعاریف- طبقه‌بندی گیاهان چوب‌ده- مهمترین تیره‌ها و درختان چوب‌ده ایران- جهات مختلف چوب- چگونگی تشکیل چوب و روش کار لایه زابنده- چوبی شدن سلول‌های بافت چوب- دایره سالنه و تغییرات آن- معایب رویشی- چوب آغاز و چوب پایان- برونق چوب و درون چوب- تقسیم‌بندی چوب‌های پهن‌برگ و سوزنی‌برگ- نقش چوب- تشکیل کلید شناسایی ماکروسکوپی چوب- دانسته، رطوبت و هم‌کشیدگی و واکنش‌کشیدگی چوب- کاربردهای چوب- انواع پوسیدگی و فساد در چوب- انواع ابعاد و سایزهای استاندارد چوب‌آلات.

عملی: شناسایی ماکروسکوپی و بیان کاربرد مهمترین چوب‌های پهن‌برگ و سوزنی‌برگ درختان جنگلی و غیرجنگلی و دست کاشت ایران.

روش ارزیابی:

تحقيق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

۱- پارساپژوه، د. ۱۳۷۹. تکنولوژی چوب. انتشارات دانگاه تهران، ۳۹۳ ص.

2- Panshin, A.J., de Zeeuw, C. 1980. Text book of wood technology, 4th edition. MC Graw-Hill Book. Co. New York.

درجه‌بندی و حفاظت چوب

دروس پیش‌نیاز: بهره‌برداری جنگل	نوع درس		ردیف درس ۷۳	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۸۰	عنوان درس به فارسی:
	نظری ۱	اختیاری			درجه‌بندی و حفاظت چوب
	عملی ۱				عنوان درس به انگلیسی: Wood measuring and conservation

آموزش تکمیلی: دارد ندارد

آزمایشگاه کارگاه سفر علمی (۶۴ ساعت) سینیتار

هدف: آشنایی دانشجویان با اهمیت و چگونگی انجام درجه‌بندی و حفاظت چوب

سرفصل درس:

نظری: کلیات (تعاریف- نقش، اهمیت و وظایف درجه‌بندی سنتی و دلایل آن)- قسمت‌های مختلف یک درخت از نظر نوع مصرف- ابعاد و اسامی در شیوه تبدیل سنتی- اصطلاحات و ابعاد چوب‌های گرد و بریده شده- عوامل درجه‌بندی چوب‌ها (کیفیت، گونه، قطر، طول، بارگذار منطقه‌ای)- تبدیل و اندازه‌گیری چوب‌های گرد- روش‌های تعیین حجم گرددبینه و جدول حجم- اشتباهات ایجاد شده در اندازه‌گیری قطر، طول و حجم به روش‌های مختلف- میزان پوست گرددبینه‌ها و ضریب ثابت K برای تعیین گرده بینه بدون پوست- معایب چوب‌های گرد و بریده شده- ارزش‌بایی چوب‌ها با در نظر گرفتن توقعات مصرف کنندگان مختلف- اثرات اقتصادی درجه‌بندی- مشخصات گرده بینه‌های مورد نیاز صنایع مختلف چوب- درجه‌بندی چوب‌های گرد پهن برگان و سوزنی برگان بر طبق گونه- ابعاد و کیفیت- روش‌های متفاوت حفاظت از چوب در جنگل، دبو و بارد.

عملی: بازدید از نحوه درجه‌بندی چوب‌آلات در طرح‌های جنگل‌داری- بازدید از صنایع و کارخانجات چوب‌بری، روکش‌گیری و ...

روش ارزیابی:

ارزش‌بایی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقيق (پروژه)
+	+	+	-

منابع:

- ۱- میرزاei ملا احمد، ر. ۱۳۸۴، قطع درختان، تبدیل و درجه‌بندی چوب‌های جنگلی، سازمان تحقیقات و آموزش کشاورزی، ۱۴۳ ص.

آتش‌سوزی در جنگل

دروس پیش‌نیاز: ندارد	نوع درس		ردیف درس ۷۴	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۸۰	عنوان درس به فارسی: آتش‌سوزی در جنگل
	نظری ۱	اختیاری			عنوان درس به انگلیسی: Forest wildfires
آموزش تکمیلی: دارد × ندارد □					آزمایشگاه □ کارگاه □ سفر علمی × (۶۴ ساعت) سینیار □

هدف: آشنایی کلی دانشجویان با آتش‌سوزی در جنگل و راههای مبارزه عملی و مدیریت اطفای آتش‌سوزی

سرفصل درس:

نظری: تعریف و اهمیت آتش‌سوزی جنگل - تاریخچه و وضعیت آتش‌سوزی جنگل‌های ایران و جهان - اهداف و مسائل حفاظت جنگل در آتش‌سوزی - خسارت‌های اقتصادی و اکولوژیکی آتش‌سوزی - فوائد آتش‌سوزی - عوامل ایجاد آتش‌سوزی در جنگل - انواع آتش‌سوزی جنگل (زیرسطحی، سطحی، تنها، تاجی، ترکبی) - عوامل زنده و غیرزنده مؤثر در آتش‌سوزی - تأثیر عوامل توپوگرافی و اقلیمی بر گسترش آتش‌سوزی - نرخ گسترش آتش‌سوزی - روش‌های مبارزه و پیش‌گیری از حریق - وسایل و امکانات مورد نیاز - مدیریت و برنامه‌ریزی در مبارزه با آتش‌سوزی - پیش‌بینی و پیش‌گیری آتش‌سوزی در جنگل - شناسایی و کشف آتش در جنگل - دلایل و چگونگی گسترش آتش‌سوزی - امکانات مورد نیاز جهت مبارزه با آتش‌سوزی - روش‌های اطفاء حریق (روش‌های هوایی و زمینی) - وسایل و امکانات مورد نیاز در روش‌های هوایی و زمینی - روش‌های کسب اطلاعات و آنالیز داده‌ها - نحوه مستندسازی آتش‌سوزی در عرصه و تنظیم گزارش - مناسب‌ترین چارت سازمانی برای یخش مدیریت آتش‌سوزی جنگل.

عملی: بازدید از مناطق خسارت دیده، آشنایی با وسایل اطفاء حریق - بازدید از امکانات مورد نیاز در ایستگاه‌های آتش‌نشانی.

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقيق (پروژه)
+	+	+	-

منابع:

- قدس خواه، م.. استاد هاشمی، ر. ۱۳۹۴. مدل سازی، کنترل و مدیریت در آتش‌سوزی‌های جنگل. انتشارات حق‌شناس، ۴۴۰ ص.
- سازمان جنگل‌ها و مراتع و آبخیزداری کشور. ۱۳۹۱. دستورالعمل طرح جامع مدیریت پیش‌گیری و اطفاء حریق در جنگل‌ها و مراتع کشور (اقدامات قبل، حین و بعد از وقوع آتش‌سوزی). ۲۷ ص.

تحلیل سیاست‌های جنگل

	نوع درس	ردیف درس	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی:
				تحلیل سیاست‌های جنگل
	نظری ۲ عملی *	۷۵	تعداد ساعت: ۳۲	عنوان درس به انگلیسی: Forest policy analysis
آموزش تکمیلی: دارد ☐ ندارد ☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐				

هدف: کسب مهارت تحلیل سیاست‌های متفاوت حال و آینده در جنگل‌ها و محیط‌زیست و آشنایی با برخی از عمدۀ ترین سیاست‌های بین‌المللی در عرصه جنگل.

سرفصل درس:

نظری: اصول سیاست‌گذاری برای جنگل‌ها و سایر منابع طبیعی تجدید شونده- الگوهای سیاست‌گذاری برای منابع طبیعی تجدید شونده- الگوی عقلابی- الگوی تغییرات تدریجی- الگوی نهادی- الگوی مشارکتی- الگوی تاریخی- گروه‌های ذینفع و سیاست‌گذاری جنگل- پوروکراسی و سیاست‌گذاری جنگل- اجرای سیاست جنگل- ارزیابی و تحلیل سیاست جنگل- برنامه ملی جنگل- سیاست- های بین‌المللی جنگل- گواهی- شاخص‌ها و معیارها- حکمرانی- REDD-FLEDGET- تغییر اقلیم و سیاست‌گذاری برای جنگل‌ها. پروژه: تحلیل یک سیاست مشخص ملی و یک سیاست مشخص بین‌المللی در ارتباط با جنگل‌ها به صورت فردی یا گروهی.

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان نرم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
+	+	+	+

منابع:

- الواتی، س.م. ۱۳۹۰. تصمیم‌گیری و تعیین خط‌مشی دولتی، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها، تهران، ۱۷۲ ص.
- Food and agriculture organization of the unites nations. 2010. Developing effective forest policy. A guide, FAO. Rome, Italy.
- Krott, Max. 2010. Forest policy analysis translated by Renne von Paschen, Springer, Dordrecht, The Netherland.

بوم‌شناسی انسانی

 دروس پیش‌نیاز: ندارد	نوع درس نظری ۲ عملی ۰	ردیف درس ۷۶	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	عنوان درس به فارسی:
				بوم‌شناسی انسانی
آموزش تکمیلی: دارد ☐ ندارد ☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐				عنوان درس به انگلیسی: Human ecology

هدف: آشنایی با مفاهیم و تعاریف(بوم‌شناسی انسانی، دیدگاه جهان‌گرا و کل‌نگر در اکولوژی انسانی، شناسایی مباحث کلیدی یوم‌شناسی انسانی در رابطه با توسعه پایدار، آشنایی با محدودیت‌های منابع و علل تخریب محیط‌زیست و عوارض استفاده نادرست از محیط زیست.

سرفصل درس:

نظری: بیان مفاهیم و تعاریف و تاریخچه یوم‌شناسی- اکوسیستم‌های انسانی- پایداری اکوسیستم- عوامل انسانی تخریب محیط زیست (آلودگی هوا، آلودگی صوتی، آلودگی رادیواکتیو، آلودگی آب، آلودگی معبری، .....)- بیماری‌های نوظهور انسانی در اثر تخریب محیط زیست و آلاینده‌ها.

روش ارزیابی:

تحقيق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- امان‌اللهی بهداروند، س. ۱۳۹۳. تأثیر فرهنگ بر انسان و طبیعت، پیدايش شیوه زیست انسانی و پیامدهای آن. نشر آفرند، ۱۷۲ ص.
- راماچاندرا، ک. ۱۳۹۲. بوم‌شناسی اجتماعی. ترجمه طالب، م. محمدی، ا. انتشارات دانشگاه تهران، ۴۳۴ ص.
- Marten, G. 2001. Human ecology: Basic concepts for sustainable development. Earthscan. Sterling, Virginia.

مبانی علوم محیط زیست

 دروس پیش نیاز: ندارد	نوع درس <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> نظری ۲ اختیاری </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> عملی * </div>	ردیف درس ۷۷	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	عنوان درس به فارسی: مبانی علوم محیط زیست
				عنوان درس به انگلیسی: Principle of environmental sciences

آموزش تکمیلی: دارد □ ندارد × آزمایشگاه □ کارگاه □ سفر علمی □ سمینار □

هدف: آشنایی دانشجویان با محیط زیست و روش‌های حفظ آن

سرفصل درس:

نظری: تعریف- تاریخچه حفاظت و بهسازی محیط زیست- شناخت و حفاظت محیط زیست: خاک (فرساش آبی- مبارزه با فرسایش آبی- فرسایش بادی- مبارزه با فرسایش بادی)- آب (سطح آب در جهان- عوامل آلاینده- مبارزه با آلودگی آب به روش شیمیایی، مکانیکی، حرارتی و بیولوژیکی)- هوا (عوامل آلاینده هوا- اثر آلودگی هوا بر محیط زیست- اثر آلودگی هوا بر بنای‌های هنری و تاریخی- اثر آلودگی هوا بر روی انسان- اثر آلودگی هوا بر روی جانوران- مبارزه با آلودگی هوا)- گیاهان (اثر آلودگی هوا بر روی گیاهان- مبارزه با اثر آلودگی هوا بر روی گیاهان)- ارزش اکولوژی جنگل (نقش گیاهان در تولید اکسیژن و جذب کربن- نفس جنگل در تبدیل انرژی خورشیدی به انرژی شیمیایی- اثر جنگل در تعدیل آب و هوا- اثر جنگل در ذخیره و تصفیه آب‌های زیرزمینی)- اثر جنگل در روحیه افراد یک جامعه (ارزش جنگل در ایجاد آثار هنری و ادبیات کشور)- ارزش حفاظتی جنگل (ارزش جنگل در مبارزه با آلودگی هوا- ارزش جنگل در مبارزه با فرسایش- ارزش جنگل در مبارزه با آلودگی صوتی- ارزش جنگل در مبارزه با آلودگی آب)- بهسازی محیط زیست (توسعه جنگل و فضای سبز در کشور- بهسازی مناطق مسکونی به کمک ایجاد فضای سبز- طرح کمرندهای سبز در کلان شهرها- بهسازی اطراف دریاچه‌ها و رودخانه‌ها- زیباسازی اطراف جاده‌ها- اعمال سیاست- های زیست محیطی- سازگاری پروژه‌ها با اهداف زیست محیطی- تعیین ضوابط لازم برای انتخاب مناطق چهارگانه بر مبنای استانداردهای IUCN- عوامل مؤثر در ضرورت ایجاد و گسترش فضای سبز- تعیین ارزش تفرجگاهی یک جنگل به روش اقتصاد زیست محیطی- دستور کار ۲۱ (اهداف و سیاست‌گذاری سازمان ملل در ارتباط با مسائل محیط زیست و منابع طبیعی تجدید شونده)- کنوانسیون کیوتو- از استکلیم تا ژوهانسبرگ.

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان قرم	آزمون نهایی	تحقيق (پروژه)
+	+	+	-

منابع:

- ۱- وهابزاده، ع. ۱۳۸۶. مبانی محیط‌زیست، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد، ۳۴۲ ص.
- ۲- وهابزاده، ع. ۱۳۸۲. شناخت محیط‌زیست انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد، ۰۶۸ ص.
- 3- Miller,J.1998.Environmental Science .John Willy and sons, 455p.
- 4- Neely, M.,Jeffery,A.,Miller,R.1994.National park,Conservation and Development. Role of protected Areas in Sustaining Society.IUCN,Smithsonian Institution press.

زبان تخصصی

 دروس پیش نیاز: ندارد	نوع درس نظری ۲ اختیاری عملی ۰	ردیف درس ۷۸	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ تعداد ساعت: ۳۲	عنوان درس به فارسی: زبان تخصصی عنوان درس به انگلیسی: Professional language
				آموزش تکمیلی: دارد ☐ تدارد ☒ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐

هدف: درک مفاهیم متون تخصصی انگلیسی در گرایش‌های مختلف علوم جنگل
سرفصل درس:

نظری: تدریس متون تخصصی زبان انگلیسی در گرایش‌های مختلف منابع طبیعی از طریق مطالعه و بررسی متون اصیل انگلیسی در اینترنت، مجلات و کتب معتبر علمی- آشنا نمودن کامل دانشجویان با لغات واژه‌های تخصصی و کاربرد آنها از طریق اینترنت در مجلات و متون علمی- آشنا نمودن دانشجویان با ریشه‌های مختلف لغات تخصصی و آموزش آنها در چگونگی مکاتبات و تنظیم پاراگراف- ترجمه متون اصیل انگلیسی و معادل‌سازی واژه‌های تخصصی به زبان فارسی- مشارکت دانشجویان به صورت شفاهی و کننی در پاسخ به سوالات علمی منتج از متون تخصصی- آموزش لغات کاربردی در اینترنت و نحوه دریافت مطالب از آن- آموزش مکاتبات با دانشگاه‌های خارجی به منظور دریافت پذیرش- حمایت مالی و شرکت در کنفرانس‌های بین‌المللی.

روش ارزیابی:

تحقیق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزش‌یابی مستمر
-	+	+	+

منابع:

- ۱- عطّارد، پ، بایرامزاده، و. ۱۳۸۸. واژه‌نامه علوم جنگل انتشارات جهاد دانشگاهی واحد تهران، ۲۵۴ ص.
- ۲- عرفانی فرد، س.ی. ۱۳۹۱. انگلیسی برای دانشجویان رشته مهندسی منابع طبیعی و علوم محیط زیست. مرکز نشر دانشگاهی، ۲۴۰ ص.